

VIDAR ANDRE JOHANSEN
Bøstrand-FV819 145
8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Vidar André Johansen - Narvik

Statsforvalteren viser til telefonsamtale med deg den 11. juni 2022 om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn på grunn av gaupetap i besetningen. Statsforvalteren formidlet per telefon et muntlig tilsagn på inntil kr 10 000,- til kortvarig intensivt tilsyn og dette brevet må anses som et formelt vedtaksbrev på gitt tilsagn.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 10 000,- til kortvarig intensivt tilsyn til Vidar André Johansen i Narvik kommune for perioden 11. juni til og med 20. juni 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

På morgenen den 11. juni fant du to døde lam på beite. SNO undersøkte lammene senere samme dag og ett lam ble påvist tapt til gaupe. Du opplyste videre om rovviltaktivitet i beiteområdet og var bekymret for resten av besetningen. Du ønsket derfor akuttmidler for å kunne iverksette ekstra tilsyn for å få bedre oversikt over besetningen, samt for å forebygge ytterligere tap.

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*

- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»*

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer:

«Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- *Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)*
- *Standard satser:*
 - *Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.*
 - *Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.*
- *Kvitteringer på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.*

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Med bakgrunn av påvist gaupetap i din besetning og at det de siste årene har vært betydelige tap i både din besetningen og nærliggende besetninger pga. rovvilt, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn til akuttmidler for å intensivere tilsynet. Vi vurderer at økt tilstedeværelse, særlig på nattmorgenen, kan være tapsforebyggende, samt at tilsynet kan gi en bedre oversikt over besetningen og avdekke evt. ytterligere tap.

Vilkår

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det ordinære tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg, samt leie av tilsynspersonell. Dersom tilskuddet skal dekke ekstraordinært tilsyn som utføres ut beitebrukeren selv, må det sammen med rapporten sendes inn tilsynslistene som viser både ordinært og ekstraordinært tilsyn.
- Midlene skal brukes til tilsyn på kveld, natt og morgen.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapporteringen skal skje i [elektronisk søknadssenteret](#) innen **1. september 2022**. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostandene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Statsforvalteren understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Statsforvalteren eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Narvik kommune
HÅFJELL SANKELAG

Postboks 64
Punsvik, Ole Punsvik

8501 NARVIK
8543 KJELDEBOTN

CARL ARNE GRIMSØ

Ibsens gate 1
8657 MOSJØEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Carl Arne Grimsø - Vefsn

Statsforvalteren viser til søknad den 16. juni 2022 fra deg om tilskudd til kortvarig intensivt tilsyn av sau. Vi viser også til telefonsamtaler med Hans Gunnar Otervik i Vefsn kommune om samme sak.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 10 000,- til Carl Arne Grimsø. Midlene skal gå til å dekke lønn til innleid ekstraordinært tilsyn i perioden 17.-27. juni 2022.

Bakgrunn

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stede i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- Det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- potensialet for fremtidige og vedvarende skade må være til stedet,
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rowilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rowilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking,
- Kunnskap om rowiltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rowiltarter.»

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer:

«Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)
- Standard satser:
 - Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.
 - Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.
- Kvitteringer på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rowilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rowiltområder.»

Begrunnelse

Den 9. juni ble det funnet ei søye påvist drept av bjørn i din besetning. Videre observerte du sist tirsdag kveld at sauene og hunder var svært urolige. Du søker derfor om tilskudd for å forsterke tilsyn i området. På denne tiden av året vandrer gjerne hannbjørner langt. Siden det nå er over ei uke siden det ble påvist tap til bjørn i området, er det betydelig usikkerhet i hvor bjørnen nå oppholder seg. Det er vanskelig å si om urolige sauer og hunder skyldes fortsatt tilstedeværelse av bjørn. Men etter en samlet vurdering, med vekt på skadepotensiale dersom en bjørn fortsatt oppholder seg nær din besetning, vurderer vi at det er riktig å gi tilskudd til kortvarig ekstraordinært tilsyn.

Dersom du oppdager nye skader, eller ferske spor etter bjørn, ber vi om at du kontakter Statens naturoppsyn raskt.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell.
- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapportering skal skje i [Elektronisk søknadssenter](#) innen 1. september 2022. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.

- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostandene med tiltaket beregnes uten MVA.

Saksopplysninger

Statsforvalteren og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i tråd med betingelsene for å få tilskudd og vilkårene knyttet til tilskuddet. Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom du ikke bruker midlene i tråd med betingelsene og vilkårene. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette. Du må oppbevare bilagene til regnskapet for tiltaket i tråd med bokføringslovens generelle regler om bilag.

Du kan klage på dette vedtaket. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig behandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vefsn kommune
Mattilsynet - Region Nord
Statens naturoppsyn Nordland

Postboks 560
Felles postmottak, Postboks 383

8651 Mosjøen
2381 Brumunddal

VIDAR ANDRE JOHANSEN
Bøstrand-FV819 145
8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Vidar André Johansen - Narvik

Statsforvalteren viser til telefonsamtale med deg den 28. juni 2022 om situasjonen i beiteområdet. Du ønsket akuttmidler til ekstraordinært tilsyn på grunn av store uroligheter i besetningen og rovviltaktivitet i beiteområdet.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 10 000,- til kortvarig intensivt tilsyn til Vidar André Johansen i Narvik kommune for perioden 28. juni til og med 7. juli 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Den 11. juni 2022 fikk du midler til kortvarig intensivt tilsyn på grunn av gaupetap i besetningen din. Det er siden dette påvist ett ytterligere tap til gaupe den 14. juni, samt ett lam med ukjent/usikker tapsårsak den 24. juni. I telefonsamtalen opplyste du om at besetningen virket svært urolig og at unormalt mange lam gikk sammen med enkelte søyer. Du ønsket derfor å intensivere tilsynet, spesielt på natta, for å få bedre oversikt over besetningen, samt for å forebygge ytterligere tap.

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.

- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»*

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer:

«Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- *Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)*
- *Standard satser:*
 - o *Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.*
 - o *Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.*
- *Kvitteringer på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.*

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Med bakgrunn av påvist gaupetap i din besetning og at det de siste årene har vært betydelige tap i både din besetning og nærliggende besetninger pga. rovvilt, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn til akuttmidler for å intensivere tilsynet. Vi vurderer at økt tilstedeværelse, særlig på nattmorgenen, kan være tapsforebyggende, samt at tilsynet kan gi en bedre oversikt over besetningen og avdekke evt. ytterligere tap.

Vilkår

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det ordinære tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg, samt leie av tilsynspersonell. Dersom tilskuddet skal dekke ekstraordinært tilsyn som utføres ut beitebrukeren selv, må det sammen med rapporten sendes inn tilsynslistene som viser både ordinært og ekstraordinært tilsyn.
- Midlene skal brukes til tilsyn på kveld, natt og morgen.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapporteringen skal skje i [elektronisk søknadssenteret innen 1. september 2022](#). Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostandene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Statsforvalteren understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Statsforvalteren eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Håfjell sankelag
Mattilsynet region nord
Narvik kommune
Statens naturoppsyn, Nordland

VESTERFJELL SANKELAG
c/o Stig Vikdal Vikdal
8666 MOSJØEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Vesterfjellet Sankelag - Vefsn

Statsforvalteren viser til søknad den 4. juli 2022 fra Vesterfjellet sankelag v/Stig Vikdal om tilskudd til kortvarig intensivt tilsyn av sau. Vi viser også til telefonsamtale med Hans Gunnar Otervik i Vefsn kommune om samme sak den 30. juni 2022.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 10 000,- til Vesterfjellet sankelag. Midlene skal gå til å dekke lønn til innleid ekstraordinært tilsyn i perioden 1. – 10. juli 2022.

Bakgrunn

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stede i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Fleire av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stede:

- Det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- potensialet for fremtidige og vedvarende skade må være til stede,
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte

Statsforvalterens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking,
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer:

«Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)
- Standard satser:
 - o Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.
 - o Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.
- Kvitteringer på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Begrunnelse

Den 24. juni ble det funnet ei søye påvist drept av brunbjørn i en besetning som beiter i område Hundåla, Vikdalen. På tilsyn uka etter ble det den 27. juni funnet enda ei søye påvist tapt til bjørn i samme område tilhørende den samme besetningen. Vi viser til telefonsamtale med kommunen den 30. juni om skadesituasjonen og at beitelaget ønsket å søke midler for å kunne forsterke tilsynet. Ved å forsterke tilsynet kan man få bedre oversikt over besetningene og evt. avdekke flere tap, samt øke den menneskelige aktiviteten i beiteområdet. Etter en samlet vurdering, med vekt på skadepotensialet dersom en bjørn fortsatt oppholder seg i området, vurderer vi at det er riktig å gi tilskudd til kortvarig ekstraordinært tilsyn.

Dersom det oppdages nye skader, eller ferske spor etter brunbjørn, ber vi om at dere kontakter Statens naturoppsyn raskt.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell.
- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapportering skal skje i [Elektronisk søknadssenter](#) innen **1. september 2022**. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten som skal inneholde tilsynsliste som viser det ekstraordinære tilsynet. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.

- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Saksopplysninger

Statsforvalteren og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i tråd med betingelsene for å få tilskudd og vilkårene knyttet til tilskuddet. Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom du ikke bruker midlene i tråd med betingelsene og vilkårene. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette. Du må oppbevare bilagene til regnskapet for tiltaket i tråd med bokføringslovens generelle regler om bilag.

Klage

Dere kan klage på dette vedtaket. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig behandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må dere sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fra. I klagen må dere angi det vedtak det klages over og hva dere mener bør endres.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	Mosjøen
Statens Naturoppsyn	Postboks 3016	8086	BODØ

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av bjørn - Grane kommune

Statsforvalteren viser til søknad den 10. juli fra Grane kommune om tillatelse til skadefelling av bjørn på grunn av tap av sau. Vi viser også til telefonsamtale med Torgar Eggen i Grane kommune 10. og 11. juli om saken, samt tilleggsopplysninger til søknaden mottatt den 11. juli.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Grane kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingsområdet er avgrenset til Grane kommune, men se også vilkår nr. 3
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én brunbjørn i tidsrommet fra og med 11. juli til og med 18. juli 2022.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptre sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulig for å unngå at binner med unger feller, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 478 29 091. Melding skal inneholde en kort oppsummering av aktivitet i fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av bjørn og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstiller over flere dager, er det ikke nødvendig å sende SMS-rapporter før forsøk, evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2022, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av søknad skjema for [refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner](#).
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter.

Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.

Alle kjente medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltloven § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt, felling og fangst.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefonnummer 478 29 091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
9. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvise seg om påskudd dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring av avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltloven § 35.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (<https://rovdata.no>) under instruks.
12. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I brev av 31. mai 2022 fra Miljødirektoratet om *Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023*, ble region 7 – Nordland tildelt en kvote på én (1) bjørn fra og med 01.06.2022 til og med 15.02.2023. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 skal fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldloven hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Region 7 – Nordland skal ha én årlig yngling av brunbjørn, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det skrevet følgende om skadefelling av brunbjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innen svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) slår fast at uttak av vilt kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr. Statsforvalteren kan iverksette skadefellingsforsøk innenfor den rammen som er satt av i rovviltnemnda eller Miljødirektoratet, jf. rovviltforskrifta § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Rovviltforskriften § 9 andre ledd bokstav a) til d) slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- a) området betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Bestandsstatus for brunbjørn i Nordland

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet

baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om brunbjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i rapporten «*Populasjonsovervåking av brunbjørn - DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2021*».

Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA materialet fra hunnbjørner. Det nasjonale fastsatte bestandsmålet for brunbjørn ligger på 13 årlige kull. I 2021 ble det nasjonalt estimert 8,1 ynglinger, som vil si at vi befinner oss under det nasjonale fastsatte bestandsmålet. For region 7 – Nordland er bestandsmålet satt til én årlig yngling hvert år og basert på innsamlet DNA fra brunbjørn estimerte Rovdata at det ikke var yngling i 2021. Dette vil si at regionen befinner seg under det fastsatte bestandsmålet.

I 2021 ble det registrert to brunbjørner i Nordland basert på DNA-analyser av hår og ekskrementer. Totalt ble det i 2021 DNA-analysert 45 ekskrement- og hårprøver, en økning på 45 % fra 2020. Analysene viste at 13 av prøvene var fra brunbjørn. Prøvene ble i hovedsak funnet på indre Helgeland mellom Båfjelldalen i Grane og Susendalen i Hattfjelldal. Det er også funnet DNA prøver i Stordalen i Bindal, ved Røsvatnet i Hemnes og nord for Rombaken i Narvik. Ti av prøvene ga fullstendig DNA-profiler som viste ulike individer. På tre prøver var det ikke mulig å identifisere individ, dermed er det ikke mulig å si sikkert om disse prøvene var fra de to registrerte individene, eller om det var annen brunbjørn(er).

Det er satt av to forvaltningsområder for brunbjørn i Nordland; område 1: indre delen av Nordland mellom Rana og Saltdal (mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune) og området 2: indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune.

Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Når det gjelder effekten av dette sammenholdt med andre påvirkninger, foreligger det en betydelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnbestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert noen sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det forekommer også sporadiske påkjørsler. Det foreligger altså få andre store trusselfaktorer for arten. Sist det ble felt brunbjørn i Nordland var på skadefelling i 2019, i Evenes. Vi er også kjent med at det er felt flere brunbjørn på skadefelling og lisensfelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nær grensa til Nordland i Salten og på Helgeland de siste tre årene.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalteren syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Skadesituasjonen

Grane kommune kontaktet Statsforvalteren den 10. juli etter at de hadde fått melding om tap av sau til brunbjørn ved Bæråsen i Fiplingdalen. I følge Rovbase er det per 11. juli funnet fem kadaver i området de siste dagene. Tre er påvist drept av bjørn: Ett lam funnet på kvelden 10. juli og undersøkt på morgenen neste dag, vurdert som ferskt med skadedato 10. juli. De to andre ble funnet 9. og 10. juli, med skadedato vurdert til 7.-8. juli. Videre er det funnet ett kadaver med ukjent dødsårsak og ett hvor dødsårsak ikke er fredet rovvilt.

Tidligere i sommer ble det i perioden 9.-27. juni funnet tre påviste bjørneskader ved Hundåla/Sørnes i Vefsn. Der er tilbakemelding fra beitenæringa om at bjørnen trolig har forlatt området. Videre ble det den 7. og 8. juli funnet tre påviste bjørneskader i Skardmodalen i Hattfjelldal kommune.

Hensynet til bjørnebestanden

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Miljødirektoratet har gitt Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av en bjørn. Vedtaket er stadfestet av Klima- og miljødepartementet som finner at kvoten ikke truer bestandens overlevelse og at kvoten ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålene neste vår.

Statsforvalteren vil imidlertid bemerke at det er få tegn til at målene for Nordland vil kunne oppnås innen overskuelig framtid. Dette er absolutt utfordrende med tanke på bruk av skadefelling på generelt grunnlag siden vi er avhengig av at brunbjørnbestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet for skal nås. Det er registrert få brunbjørner i Nordland de siste årene, med en negativ utvikling fra elleve ulike individ i 2014 til to i 2021, og uttak av brunbjørn er uheldig med tanke på framtidig oppnåelse av bestandsmålet for regionen. I tillegg til felling i Nordland, spiller økt avskyting på svensk side en avgjørende betydning for bestandsutviklingen.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være lav terskel for å tillate skadefelling. Geografisk differensiering skal bidra til å ivareta hensynene til naturmangfoldloven § 12. De vedtatte brunbjørnområdene er ikke forenelig med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. De prioriterte bjørneområdene har dermed ingen funksjonell betydning for å ivareta forvaltningsmålet for regionen, og de gir lite spillerom for en differensiert forvaltning av brunbjørn. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av brunbjørn i Nordland svært utfordrende.

I Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023 i rovviltregion 6, 7 og 8 er det spesifisert at man skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn, og at det må komme tydelig fram i et evt. fellingsvedtak hvilke forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 er det i tillegg spesifisert at dette gjelder generelt, som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for brunbjørn, jf. brev av 2. juli 2018. Klima- og miljødepartementet avgjorde i brev den 8. juli 2022 klage på direktoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn. Departementet opprettholdt direktoratets vedtak med enkelte justering. Departementet fastslår at det generelt er lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. Men at det i en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptre i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere.

Brunbjørnen som forårsaker skadene, er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette er vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringsskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om én årlig yngling av brunbjørn i Nordland. Samtidig vil en praksis med lav terskel for felling av hannbjørner redusere muligheten for å oppnå bestandsmålet.

Beiteområdet og skadepotensiale

Tre besetninger er i sommer sluppet på beite i områdene mellom Svenningelva, Austervefsna og Fiplingdalen, til sammen ca. 1700 dyr. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav a.

Kjent skadeomfang i Grane kommune så langt i sommer er avgrenset til en besetning ved Bæråsen i Fiplingdalen, men det er forholdsvis kort avstand til øvrige besetninger i området. Ut fra funn av ferske kadaver de siste dagene og omfanget av beitedyr i område, vurderer vi at skadepotensialet er betydelig, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav b og c. Sauenæringa i kommunen har mottatt FKT-midler til utvida tilsyn med vokterhunder og kadaverhunder. Leder i Grane Sau og Geit opplyser at det har vært gjennomført organisert tilsyn i tapsområdet siden beiteslipp. Vi er fortsatt forholdsvis tidlig i beitesesongen og det er vanskelig å iverksette andre tapsforebyggende tiltak enn økt tilsyn med sau på utmarksbeite.

Oppsummering

Skadefelling er et viktig virkemiddel for å stanse og forebygge skader på husdyr. Statsforvalteren vurderer skadepotensialet som forholdsvis stort. Vilkår om at fellingsforsøk skal styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre, gjør at forsøket med stor sannsynlighet rettes mot riktig skadegjørende individ.

Vi vurderer at iverksettelsen av skadefelling innenfor angitt kvote, og i nærmere avgrenset geografisk området og tidsrom, ikke vil sette brunbjørnbestandens overlevelse i fare. Evt. uttak av det som sannsynligvis er en hannbjørn i Grane kommune vil ikke i seg selv medføre at forvaltningsmålet, jf. naturmangfoldloven § 5, for arten ikke oppnås. Måloppnåelsen kan til en viss grad bli vanskeligere eller forsinket. Statsforvalteren har i den sammenheng vektlagt at det sannsynligvis ikke vil være snakk om felling av en binne. Det er satt som vilkår at binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det gis derfor fellingstillatelse på én bjørn i dette området. I vurderingen av om det finnes andre tilfredsstillende løsninger har Statsforvalteren også lagt vekt på hensynet til næringsutøvelse i saken, jf. naturmangfoldloven § 14.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette, eller tilgrensende beiteområder, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på én (1) brunbjørn innenfor Grane kommune. Grane kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lovverket som gjelder ved felling, forklarer de ulike aktørenes rolle og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk: [Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#).

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med beitenæringas tilsyn i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av bjørn i skadeområdet.

Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner eldre enn et døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og tråkk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren for raskt å oppdage nye skader/tap.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundekvipasjer som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfellene der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slike tillatelser fra kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven §§ 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hund er ikke tillatt, jf. viltloven § 23.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på **inntil kr 70 000,-**. Maksimal døgnstønad per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgnstønad/timesats, skal det beregnes feriepenge og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp og forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger/>.

Videre fastsettes det en ramme på **inntil kr 30 000,-** til dekning av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, snøscooter, båt, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Fylkesmannen yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer. Refusjonskrav leveres på [egget skjema i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter](#).

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland,

Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Grane Sau og Geit
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Roviltnemnda i region 7
Statens naturoppsyn Nordland

HATTFJELLDAL SAU OG GEIT
v/Olav Elsvatn Elsvassveien 1099B
8695 HATTFJELLDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av bjørn - Hattfjelldal kommune

Statsforvalteren viser til søknad den 13. juli fra Hattfjelldal Sau og Geit om tillatelse til skadefelling av bjørn på grunn av tap av sau. Vi viser også til telefonsamtale med Laila Hoff og Robert Lundquist om saken.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i deler av Hattfjelldal kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingsområdet omfatter deler av Hattfjelldal kommune avgrenset slik:
 - a. Grense mot nord og nordvest er RV 73 mellom Hattfjelldal sentrum og riksgrensen ved Austerkrutvatnet.
 - b. Grense mot sør og sørvest er elva Susna.

Se også vilkår nr. 3

2. Tillatelsen gjelder felling av én brunbjørn i tidsrommet fra og med 14. juli til og med 21. juli 2022.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptre sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulig for å unngå at binner med unger feller, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 478 29 091. Melding skal inneholde en kort oppsummering av aktivitet i

fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av bjørn og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstiller over flere dager, er det ikke nødvendig å sende SMS-rapporter før forsøk, evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.

- 6. Hattfjelldal Sau og Geit er ansvarlig for å oppnevne deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter.

Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.

Alle kjente medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

- 7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltloven § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt, felling og fangst.
- 8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefonnummer 478 29 091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
- 9. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvise seg om påskudd dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring av avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
- 10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltloven § 35.
- 11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (<https://rovdata.no>) under instruks.
- 12. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I brev av 31. mai 2022 fra Miljødirektoratet om *Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023*, ble region 7 – Nordland tildelt en kvote på én (1) bjørn fra og med 01.06.2022 til og med 15.02.2023. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten, men det pågår parallelt skadefellingsforsøk i Grane kommune og fellingsforsøk stanses umiddelbart i begge områder dersom det felles bjørn.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 skal fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldloven hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Region 7 – Nordland skal ha én årlig yngling av brunbjørn, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det skrevet følgende om skadefelling av brunbjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innen svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) slår fast at uttak av vilt kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr. Statsforvalteren kan iverksette skadefellingsforsøk innenfor den rammen som er satt av i rovviltnemnda eller Miljødirektoratet, jf. rovviltforskrifta § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Rovviltforskriften § 9 andre ledd bokstav a) til d) slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- a) området betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Bestandsstatus for brunbjørn i Nordland

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters

bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om brunbjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i rapporten «*Populasjonsovervåking av brunbjørn - DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2021*».

Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA materialet fra hunnbjørner. Det nasjonale fastsatte bestandsmålet for brunbjørn ligger på 13 årlige kull. I 2021 ble det nasjonalt estimert 8,1 ynglinger, som vil si at vi befinner oss under det nasjonale fastsatte bestandsmålet. For region 7 – Nordland er bestandsmålet satt til én årlig yngling hvert år og basert på innsamlet DNA fra brunbjørn estimerte Rovdata at det ikke var yngling i 2021. Dette vil si at regionen befinner seg under det fastsatte bestandsmålet.

I 2021 ble det registrert to brunbjørner i Nordland basert på DNA-analyser av hår og ekskrementer. Totalt ble det i 2021 DNA-analysert 45 ekskrement- og hårprøver, en økning på 45 % fra 2020. Analysene viste at 13 av prøvene var fra brunbjørn. Prøvene ble i hovedsak funnet på indre Helgeland mellom Båfjell dalen i Grane og Susendalen i Hattfjelldal. Det er også funnet DNA prøver i Stordalen i Bindal, ved Røsvatnet i Hemnes og nord for Rombaken i Narvik. Ti av prøvene ga fullstendig DNA-profiler som viste ulike individer. På tre prøver var det ikke mulig å identifisere individ, dermed er det ikke mulig å si sikkert om disse prøvene var fra de to registrerte individene, eller om det var annen brunbjørn(er).

Det er satt av to forvaltningsområder for brunbjørn i Nordland; område 1: indre delen av Nordland mellom Rana og Saltdal (mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune) og området 2: indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune.

Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Når det gjelder effekten av dette sammenholdt med andre påvirkninger, foreligger det en betydelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnbestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert noen sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det forekommer også sporadiske påkjørsler. Det foreligger altså få andre store trusselfaktorer for arten. Sist det ble felt brunbjørn i Nordland var på skadefelling i 2019, i Evenes. Vi er også kjent med at det er felt flere brunbjørn på skadefelling og lisensfelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nær grensa til Nordland i Salten og på Helgeland de siste tre årene.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalteren syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Skadesituasjonen

I perioden 7.-13. juli er det funnet syv døde/skadde sau i Skardmodalen. Fem er påvist tatt av bjørn og to har ukjent dødsårsak. Siste bjørneskade ble funnet 13. juli og med antatt skadedato 11.-12. juli.

Det er også i perioden 9.-12. juli funnet flere bjørneskader i Fiplingdal i Grane kommune, hvor det pågår et parallelt skadefellingsforsøk. Videre ble det tidligere i sommer i perioden 9.-27. juni, funnet tre påviste bjørneskader ved Hundåla/Sørnes i Vefsn. Der er tilbakemelding fra beitenæringa der om at bjørnen trolig har forlatt området.

Hensynet til bjørnebestanden

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Miljødirektoratet har gitt Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av en bjørn. Vedtaket er stadfestet av Klima- og miljødepartementet som finner at kvoten ikke truer bestandens overlevelse og at kvoten ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålene neste vår.

Statsforvalteren vil imidlertid bemerke at det er få tegn til at målene for Nordland vil kunne oppnås innen overskuelig framtid. Dette er absolutt utfordrende med tanke på bruk av skadefelling på generelt grunnlag siden vi er avhengig av at brunbjørnbestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet for skal nås. Det er registrert få brunbjørner i Nordland de siste årene, med en negativ utvikling fra elleve ulike individ i 2014 til to i 2021, og uttak av brunbjørn er uheldig med tanke på framtidig oppnåelse av bestandsmålet for regionen. I tillegg til felling i Nordland, spiller økt avskyting på svensk side en avgjørende betydning for bestandsutviklingen.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være lav terskel for å tillate skadefelling. Geografisk differensiering skal bidra til å ivareta hensynene til naturmangfoldloven § 12. De vedtatte brunbjørnområdene i Nordland er ikke forenelig med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. De prioriterte bjørneområdene har dermed ingen funksjonell betydning for å ivareta forvaltningsmålet for regionen, og de gir lite spillerom for en differensiert forvaltning av brunbjørn. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av brunbjørn i Nordland svært utfordrende.

I Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023 i rovviltregion 6, 7 og 8 er det spesifisert at man skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn, og at det må komme tydelig fram i et evt. fellingsvedtak hvilke forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 er det i tillegg spesifisert at dette gjelder generelt, som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for brunbjørn, jf. brev av 2. juli 2018.

Klima- og miljødepartementet avgjorde i brev den 8. juli 2022 klage på direktoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn. Departementet opprettholdt direktoratets vedtak med enkelte justeringer. Departementet fastslår at det generelt er lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. Men at det i en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere.

Brunbjørnen som forårsaker skadene, er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette er vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringkapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om én årlig yngling av brunbjørn i Nordland. Samtidig vil en praksis med lav terskel for felling av hannbjørner redusere muligheten for å oppnå bestandsmålet.

Beiteområdet og skadepotensiale

Det slippes årlig over 10 000 sau og lam på beite i Hattfjelldal. Tre besetninger er i sommer sluppet på beite i Skardmodalen, med til sammen i overkant av 700 dyr. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav a.

Kjent skadeomfang til bjørn i Hattfjelldal kommune så langt i sommer er avgrenset til Skardmodalen, hvor det også forrige beitesesong var betydelige tap til bjørn. Erfaringsmessig kan skadesituasjonen også flyttes til andre besetninger i nabodalførere. Ut fra funn av ferske kadaver de siste dagene og omfanget av beitedyr i skadeområdet og nabodalførere, vurderer vi at skadepotensialet er betydelig, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav b og c. Hattfjelldal Sau og Geit har mottatt FKT-midler til utvida tilsyn med vokterhunder og kadaverhunder. Straks det ble oppdaget skader i Skardmodalen ble det iverksatt økt tilsyn i området. Vi er fortsatt forholdsvis tidlig i beitesesongen og det er vanskelig å iverksette andre tapsforebyggende tiltak enn økt tilsyn med sau på utmarksbeite.

Oppsummering

Skadefelling er et viktig virkemiddel for å stanse og forebygge skader på husdyr. Statsforvalteren vurderer skadepotensialet som forholdsvis stort. Vilkår om at fellingsforsøk skal styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre, gjør at forsøket med stor sannsynlighet rettes mot riktig skadegjørende individ.

Vi vurderer at iverksettelsen av skadefelling innenfor angitt kvote, og i nærmere avgrenset geografisk området og tidsrom, ikke vil sette brunbjørnbestandens overlevelse i fare. Evt. uttak av det som sannsynligvis er en hannbjørn i Hattfjelldal kommune vil ikke i seg selv medføre at forvaltningsmålet, jf. naturmangfoldloven § 5, for arten ikke oppnås. Måloppnåelsen kan til en viss grad bli vanskeligere eller forsinket. Statsforvalteren har i den sammenheng vektlagt at det sannsynligvis ikke vil være snakk om felling av en binne. Det er satt som vilkår at binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det gis derfor fellingstillatelse på én bjørn i dette området. I vurderingen av om det finnes andre tilfredsstillende løsninger har Statsforvalteren også lagt vekt på hensynet til næringsutøvelse i saken, jf. naturmangfoldloven § 14.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette, eller tilgrensende beiteområder, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på én (1) brunbjørn innenfor deler av Hattfjelldal kommune. Hattfjelldal Sau og Geit får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lowerket som gjelder ved felling, forklarer de ulike aktørenes rolle og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk: [Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#).

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med beitenæringas tilsyn i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av bjørn i skadeområdet.

Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner eldre enn et døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og tråkk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren for raskt å oppdage nye skader/tap.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundekvipasjer som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfellene der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slike tillatelser fra kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven §§ 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hund er ikke tillatt, jf. viltloven § 23.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Fellingsforsøket har en økonomisk ramme på inntil kr 30 000,- til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil og nødvendig overnatting. Det er ikke anledning å utbetale godtgjøring/lønn til deltakere på fellingslaget siden det ikke er et kommunalt fellingslag.

Hattfjelldal Sau og Geit er regnskapsførende enhet. Refusjonskrav leveres på [eget skjema i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter](#) innen 1. oktober 2022.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland,

Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Hattfjelldal kommune
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland politidistrikt

Roviltnemnda i region 7
Statens naturoppsyn Nordland

HATTFJELLDAL SAU OG GEIT
v/Olav Elsvatn Elsvassveien 1099B
8695 HATTFJELLDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Forlengelse og utvidelse av skadefellingstillatelse på bjørn - Hattfjelldal kommune

Statsforvalteren ga den 14. juli 2022 tillatelse til skadefelling av én bjørn innenfor deler av Hattfjelldal kommune i tidsrommet fra og med 14. juli til og med 21. juli 2022. Hattfjelldal Sau og Geit har den 21. juli søkt om forlengelse av tillatelsen og utvidelse av fellingsområdet.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Hattfjelldal kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingsområdet omfatter hele Hattfjelldal kommune. Samtidig er det et vilkår at fellingsforsøket skal rettes mot skadevoldende individ ved at det styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
2. Tillatelsen gjelder felling av én brunbjørn i tidsrommet fra og med 22. juli til og med 28. juli 2022.
3. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulig for å unngå at binner med unger feller, skal være iverksatt.
4. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 478 29 091. Melding skal inneholde en kort oppsummering av aktivitet i fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av bjørn og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstiller over flere dager, er det ikke nødvendig å sende SMS-rapporter før forsøk, evt. starter opp igjen.
 - b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder.

Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.

5. Hattfjelldal Sau og Geit er ansvarlig for å oppnevne deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter.

Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.

Alle kjente medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltloven § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt, felling og fangst.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefonnummer 478 29 091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
8. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvise seg om påskudd dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring av avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltloven § 35.
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (<https://rovdatab.no>) under instruks.
11. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I brev av 31. mai 2022 fra Miljødirektoratet om *Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023*, ble region 7 – Nordland tildelt en kvote på én (1) bjørn fra og med 01.06.2022 til og med 15.02.2023. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 skal fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldloven hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Region 7 – Nordland skal ha én årlig yngling av brunbjørn, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det skrevet følgende om skadefelling av brunbjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innen svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) slår fast at uttak av vilt kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr. Statsforvalteren kan iverksette skadefellingsforsøk innenfor den rammen som er satt av i rovviltnemnda eller Miljødirektoratet, jf. rovviltforskrifta § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Rovviltforskriften § 9 andre ledd bokstav a) til d) slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- a) området betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Bestandsstatus for brunbjørn i Nordland

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om brunbjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn fremgår i rapporten «Populasjonsovervåking av brunbjørn - DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2021».

Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA materialet fra hunnbjørner. Det nasjonale fastsatte bestandsmålet for brunbjørn ligger på 13 årlige kull. I 2021 ble det nasjonalt estimert 8,1 ynglinger, som vil si at vi befinner oss under det nasjonale fastsatte bestandsmålet. For region 7 – Nordland er bestandsmålet satt til én årlig yngling hvert år og basert på innsamlet DNA fra brunbjørn estimerte Rovdata at det ikke var yngling i 2021. Dette vil si at regionen befinner seg under det fastsatte bestandsmålet.

I 2021 ble det registrert to brunbjørner i Nordland basert på DNA-analyser av hår og ekskrementer. Totalt ble det i 2021 DNA-analysert 45 ekskrement- og hårprøver, en økning på 45 % fra 2020. Analysene viste at 13 av prøvene var fra brunbjørn. Prøvene ble i hovedsak funnet på indre Helgeland mellom Båfjelldalen i Grane og Susendalen i Hattfjelldal. Det er også funnet DNA prøver i Stordalen i Bindal, ved Røsvatnet i Hemnes og nord for Rombaken i Narvik. Ti av prøvene ga fullstendig DNA-profiler som viste ulike individer. På tre prøver var det ikke mulig å identifisere individ, dermed er det ikke mulig å si sikkert om disse prøvene var fra de to registrerte individene, eller om det var annen brunbjørn(er).

Det er satt av to forvaltningsområder for brunbjørn i Nordland; område 1: indre delen av Nordland mellom Rana og Saltdal (mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune) og området 2: indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune.

Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Når det gjelder effekten av dette sammenholdt med andre påvirkninger, foreligger det en betydelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnbestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnbestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert noen sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det forekommer også sporadiske påkjørsler. Det foreligger altså få andre store trusselfaktorer for arten. Sist det ble felt brunbjørn i Nordland var på skadefelling i 2019, i Evenes. Vi er også kjent med at det er felt flere brunbjørn på skadefelling og lisensfelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nær grensa til Nordland i Salten og på Helgeland de siste tre årene.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalteren syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Skadesituasjonen

Skadefellingstillatelsen for perioden 14.-21. juli var med utgangspunkt i tap i Skardmodalen, hvor det i perioden 7.-13. juli ble funnet syv døde/skadde sau. Fem ble påvist tatt av bjørn og to har ukjent dødsårsak. Etter at fellingstillatelsen ble gitt, er det funnet ytterligere seks kadaver påvist tatt av bjørn i det samme området, siste funnet 21. juli. De siste registrerte tapene er vurdert å ha skjedd for ca. ei uke siden. Videre er det funnet to påviste tap til bjørn i Vefsnmolia den 16. og 18. juli som er grunnlaget for utvidelsen av fellingsområdet til å gjelde hele kommunen. Beitebrukere i skadeområdene rapporterer om svært urolige sauer som kommer ned til gården, og flere morsøyer har blitt borte de siste dagene. De mistenker at det fortsatt pågår tap, men at det er vanskelig å avdekke på grunn av svært krevende terreng.

Det har i sommer også vært påvist bjørneskader i Fiplingdal i Grane kommune og ved Hundåla/Sørnes i Vefsn kommune.

Hensynet til bjørnebestanden

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Miljødirektoratet har gitt Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av en bjørn. Vedtaket er stadfestet av Klima- og miljødepartementet som finner at kvoten ikke truer bestandens overlevelse og at kvoten ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålene neste vår.

Statsforvalteren vil imidlertid bemerke at det er få tegn til at målene for Nordland vil kunne oppnås innen overskuelig framtid. Dette er absolutt utfordrende med tanke på bruk av skadefelling på generelt grunnlag siden vi er avhengig av at brunbjørnbestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet for skal nås. Det er registrert få brunbjørner i Nordland de siste årene, med en negativ utvikling fra elleve ulike individ i 2014 til to i 2021, og uttak av brunbjørn er uheldig med tanke på framtidig oppnåelse av bestandsmålet for regionen. I tillegg til felling i Nordland, spiller økt avskyting på svensk side en avgjørende betydning for bestandsutviklingen.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være lav terskel for å tillate skadefelling. Geografisk differensiering skal bidra til å ivareta hensynene til naturmangfoldloven § 12. De vedtatte brunbjørnområdene i Nordland er ikke forenelig med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. De prioriterte bjørneområdene har dermed ingen funksjonell betydning for å ivareta forvaltningsmålet for regionen, og de gir lite spillerom for en differensiert forvaltning av brunbjørn. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av brunbjørn i Nordland svært utfordrende.

I Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023 i rovviltregion 6, 7 og 8 er det spesifisert at man skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn, og at det må komme tydelig fram i et evt. fellingsvedtak hvilke forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 er det i tillegg spesifisert at dette gjelder generelt, som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for brunbjørn, jf. brev av 2. juli 2018.

Klima- og miljødepartementet avgjorde i brev den 8. juli 2022 klage på direktoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn. Departementet opprettholdt direktoratets vedtak med enkelte justeringer. Departementet fastslår at det generelt er lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. Men at det i en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere.

Brunbjørnen som forårsaker skadene, er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette er vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om én årlig yngling av brunbjørn i Nordland. Samtidig vil en praksis med lav terskel for felling av hannbjørner redusere muligheten for å oppnå bestandsmålet.

Beiteområdet og skadepotensiale

Det slippes årlig over 10 000 sau og lam på beite i Hattfjelldal. Tre besetninger er i sommer sluppet på beite i Skardmodalen, med til sammen i overkant av 700 dyr. Skadene i Vefsnmolia er i et område hvor det er opp mot 2000 dyr på beite. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav a.

Ut fra utviklingen i skadesituasjonen i Skardmodalen og funn av skader i Vefsnmolia, vurderer vi at skadepotensialet er betydelig, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav b og c. Hattfjelldal Sau og Geit har mottatt FKT-midler til utvida tilsyn med vokterhunder og kadaverhunder. Det er iverksatt økt tilsyn i begge skadeområdene. Vi er fortsatt forholdsvis tidlig i beitesesongen og det er vanskelig å iverksette andre tapsforebyggende tiltak enn økt tilsyn med sau på utmarksbeite.

Oppsummering

Skadefelling er et viktig virkemiddel for å stanse og forebygge skader på husdyr. Statsforvalteren vurderer skadepotensialet som stort dersom bjørn fortsatt oppholder seg i området. Vilkår om at fellingsforsøk skal styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre, gjør at forsøket med stor sannsynlighet rettes mot riktig skadegjørende individ.

Vi vurderer at iverksettelsen av skadefellingen innenfor angitt kvote, og i nærmere avgrenset geografisk området og tidsrom, ikke vil sette brunbjørnbestandens overlevelse i fare. Evt. uttak av det som sannsynligvis er en hannbjørn i Hattfjelldal kommune vil ikke i seg selv medføre at forvaltningsmålet, jf. naturmangfoldloven § 5, for arten ikke oppnås. Måloppnåelsen kan til en viss grad bli vanskeligere eller forsinket. Statsforvalteren har i den sammenheng vektlagt at det sannsynligvis ikke vil være snakk om felling av en binne. Det er satt som vilkår at binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at tillatelse fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen videreføres, og det gis derfor fellingstillatelse på én bjørn i dette området. I vurderingen av om det finnes andre tilfredsstillende løsninger har Statsforvalteren også lagt vekt på hensynet til næringsutøvelse i saken, jf. naturmangfoldloven § 14.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg området, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på én (1) brunbjørn innenfor Hattfjelldal kommune. Hattfjelldal Sau og Geit får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Veiledning til gjennomføring av fellingsforsøk

På Miljødirektoratets nettsider kan man laste ned veileder for skadefelling av rovvilt. Denne tar for seg lovverket som gjelder ved felling, forklarer de ulike aktørenes rolle og ansvar, og hvilke metoder som kan brukes i fellingsforsøk: [Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag](#).

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med beitenæringas tilsyn i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av bjørn i skadeområdet.

Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner eldre enn et døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn ett døgn uten nye

skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og tråkk hvor man erfarer at rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren for raskt å oppdage nye skader/tap.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasjer som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfellene der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slike tillatelser fra kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven §§ 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hund er ikke tillatt, jf. viltloven § 23.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Fellingsforsøket har en økonomisk ramme på inntil kr 30 000,- til dekning av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil og nødvendig overnatting. Det er ikke anledning å utbetale godtgjøring/lønn til deltakere på fellingslaget siden det ikke er et kommunalt fellingslag.

Hattfjelldal Sau og Geit er regnskapsførende enhet. Refusjonskrav leveres på [eget skjema i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter](#) innen 1. oktober 2022.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland,

Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:

Hattfjelldal kommune
Mattilsynet Region nord
Nordland politidistrikt
Roviltnemnda i region 7

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO i RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Rana kommune

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler med Geir Sneffjellå i Bjørnådal og omegn beitelag i Rana kommune den 20. og 21. juli 2022 hvor det ble fremmet muntlig søknad om skadefelling av gaupe på grunn av tap av sau.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9 tillatelse til skadefelling av én (1) gaupe i deler av Rana kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder felling av én gaupe i tidsrommet fra og med 22. juli til og med 1. august 2022.
2. Fellingsområdet er avgrenset til beiteområdene til Bjørnådal og omegn beitelag slik de er vist i [kartportalen NIBIO Kilden \(lenke\)](#), se også vedlagt kartutsnitt.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadegjørende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet der tapene sist har skjedd.
4. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulig for å unngå at dyr i familiegruppe felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annenhvert døgn på SMS til vakttelefon 47829091. Meldingen skal inneholde kort oppsummering av aktivitet fra fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av gaupe og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig med statusrapport før forsøk evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk rapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2022, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av skjema [«Refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner»](#).
6. Rana kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Kun personer som er oppnevnt til det kommunale skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Det forutsettes at dette brevet sendes til alle som deltar i skadefellingslaget, samt at alle medlemmene på skadefellingslaget kjenner til de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillende kravene til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Deltakere i skadefellingslaget skal ved bruk av rifle ha avlagt skyteprøve for storviltjakt, og være registrert som lisensjegere.
8. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
9. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefon 47829091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne fremvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
10. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, plikter skytter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes som skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og/eller avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskrifta § 17.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (www.rovdata.no) under instruks.

12. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid endre eller trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlag for avgjørelsen

Lovgrunnlaget og kvote for betingede fellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Miljødirektoratet ga i vedtak den 31. mai 2022 Statsforvalterne i rovviltregion 4, 5, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling på inntil 12 gauper i perioden 1. juni 2022 til og med 15. februar 2023. Region 7 (Nordland) fikk tildelt en kvote på fire gauper. Det er så langt ikke felt noen dyr på denne kvota. Direktoratets vedtak ble påklaget, hvor Klima- og miljødepartementet har opprettholdt vedtaket.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe 2022/2023 og Klima- og miljødepartementets klagebehandling i saken.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2021/2022 ble det beregnet at det var seks familiegrupper i fylket, jf. NINA rapport 2155 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2022*. De regionale prognosene for antall familiegrupper av gaupe før jakt i 2023 viser at det er stor sannsynlighet (65 %) for at Nordland vil ligge under bestandsmålet, jf. NINA rapport 2155. Sist vinter var det ingen registrerte familiegrupper i Rana. Vinteren beregnet Rovdata ut fra spor og observasjoner, at det var tre ulike familiegrupper i Rana.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det forekommer enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, samt at det er kjent at det skjer noe ulovlig jakt på store rovdyr i Norge, men hoveddelen av avgangen skjer gjennom kvotejakt, lisensfelling og skadefelling. Årlige bestandsregistreringer, samt at store deler av avgangen er regulert gjennom statlige myndigheters kvotefastsettelse for uttak, gjør at det foreligger god oversikt over den samlede belastningen. Siste kjente avgang av gaupe i Rana er en voksen hunngaue og en voksen hanngaue vinteren 2021.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA rapport 2155. Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte vedtak i saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Vi anser kravet i naturmangfoldloven § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i § 5 fravikes. Vi anser at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er det ikke tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

Per 22. juli er det inneværende beitesesong påvist fem tap til gaupe i Bjørnådal og omegn beitelag. I tillegg opplyser beitebrukere om mange manglende lam. De påviste tapene til gaupe ble funnet i perioden 15.-20. juli innenfor et relativt lite område.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Det betyr at beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Områdets betydning som beitemark

Tre besetninger i Bjørnådal og omegn har i år sluppet ca. 750 sau og lam på utmarksbeite. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav a.

Skadenes omfang og utvikling

Påviste skader har oppstått i løpet av forholdsvis få dager og innenfor et relativt lite område. Vi vurderer omfanget av påviste skader forårsaket av gaupe i det aktuelle området i sommer som

vesentlige, og kadaverfunn og beitedyras atferd tyder på en pågående og vedvarende skadesituasjon, jf. rovviltforskrifta § 9 b).

Potensialet for framtidige skader

Det er fortsatt lenge igjen av beitesesongen. Ut fra omfanget av påviste tap i løpet av forholdsvis få dager, antall beitedyr i området og kunnskap om gaupebestanden i området, vurderer vi at det er potensial for framtidige skader forårsaket av gaupe, jf. rovviltforskrifta § 9 bokstav c).

Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

Bjørnådal og omegn beitelag har fått tilsagn om midler til utvidet tilsyn ved akutte tap, og har iverksatt dette.

Statsforvalteren anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d. Tiltak som skiller beitedyr og rovdyr i tid og rom, som for eksempel å sanke dyr ned fra utmarksbeite, kan være effektive tiltak for å hindre skade. Dette er samtidig inngripende tiltak som er krevende å gjennomføre både praktisk og økonomisk, særlig når det er lenge igjen av beitesesongen.

Oppsummering

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet i nær framtid, anser Statsforvalteren at det er grunnlag for å tillate skadefelling for å forhindre ytterligere skader.

Vi vurderer at uttaket ikke truer gaupebestandens overlevelse og at det ut fra hensynet til den todelte målsettingen i rovviltforvaltningen er riktig å iverksette forsøk på skadefelling.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på én gaupe innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Rana kommune får ansvaret for å lede gjennomføring av fellingsforsøket.

Bruk av hund

For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Det er ikke tillatt å bruke løs, på drevet halsende hund ved felling av gaupe i ordinær båndtvangstid, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22. Evt. søknad om dispensasjon for bruk av løs, på drevet halsende hunder under fellingsforsøk på gaupe må rettes til Miljødirektoratet, jf. forskriftens § 39.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 40 000,-. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgnsetts/timesats, skal det beregnes feriepenger og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på [Jegerregisteret](#).

Videre fastsettes det en ramme på inntil kr 10 000,- til dekning av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringene som ønskes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

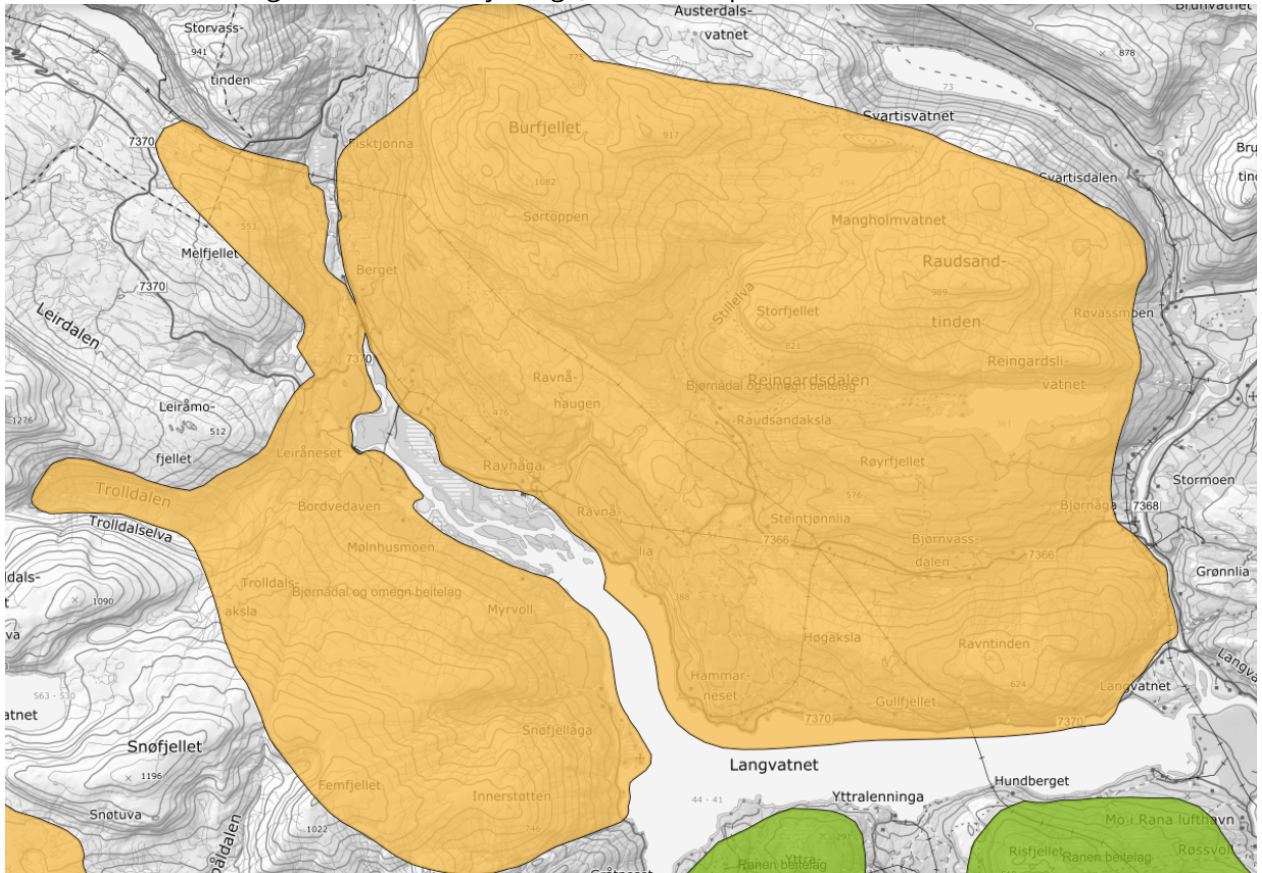
Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Kartutsnitt over fellingsområdet (oransje farge). Kilde: Kartportalen NIBIO Kilden.

Kopi:

Bjørnådal og omegn beitelag

Mattilsynet Region nord

Miljødirektoratet

Nordland politidistrikt

Roviltnemnda i region 7

Statens naturoppsyn Nordland

VIDAR ANDRE JOHANSEN

Bøstrand-FV819 145

8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tilskudd til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Vidar André Johansen - Narvik

Statsforvalteren viser til søknad den 26. juli 2022 om tilskudd til kortvarig intensivt tilsyn av sau. Vi viser også til telefonsamtale med deg samme dag om situasjonen i beiteområdet.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 10 000,- til kortvarig intensivt tilsyn til Vidar André Johansen i Narvik kommune for perioden 27. juli til og med 5. august 2022.

Bakgrunn

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stede i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- Det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- potensialet for fremtidige og vedvarende skade må være til stedet,
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner:

«Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernveddeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking,
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer:

«Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)
- Standard satser:
 - Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.
 - Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.
- Kvittinger på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Begrunnelse

Du har tidligere i år, den 11. juni og 28. juni, fått tilskudd til kortvarig intensivt tilsyn på grunn av gaupetap i besetningen din. Du opplyste i telefonsamtalen at du nå registrerer svært urolige dyr som kommer ned fra utmarka. Det er ifølge rovbases registrert tre påviste tap til gaupe i din besetning i år og tre kadaver med ukjent/usikker dødsårsak i perioden 11. juni til 8. juli. I går fant du ytterligere ett kadaver, hvor SNOs foreløpige konklusjon er at det er tatt av gaupe.

På grunn av urolige sauer og nytt kadaverfunn ønsker du tilskudd for å intensivere tilsynet.

Med bakgrunn i situasjonen i ditt beiteområde, kunnskap om rovviltbestandene i ditt beiteområde, kadaverfunn i sommer og tapshistorikk tidligere år, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn til akuttmidler for å intensivere tilsynet. Vi vurderer at økt tilstedeværelse, særlig på nattmorgenen, kan være tapsforebyggende, samt at tilsynet kan gi en bedre oversikt over besetningen og avdekke evt. ytterligere tap.

Vilkår

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det ordinære tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg, samt leie av tilsynspersonell. Dersom tilskuddet skal dekke ekstraordinært tilsyn som utføres ut beitebrukeren selv, må det sammen med rapporten sendes inn tilsynslistene som viser både ordinært og ekstraordinært tilsyn.
- Midlene skal brukes til tilsyn på kveld, natt og morgen.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.

- Rapporteringen skal skje i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter **innen 1. september 2022**. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostandene med tiltaket beregnes uten MVA.

Saksopplysninger

Statsforvalteren og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i tråd med betingelsene for å få tilskudd og vilkårene knyttet til tilskuddet. Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom du ikke bruker midlene i tråd med betingelsene og vilkårene. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette. Du må oppbevare bilagene til regnskapet for tiltaket i tråd med bokføringslovens generelle regler om bilag.

Du kan klage på dette vedtaket. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig behandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Håfjell sankelag
Mattilsynet region nord
Narvik kommune
Statens naturoppsyn, Nordland

VIDAR ANDRE JOHANSEN
Bøstrand-FV819 145
8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Vidar André Johansen - Narvik

Statsforvalteren viser til telefonsamtale5 med deg den 1., 4. og 5. august, samt søknad sendt inn 6. august om tilskudd til akutt tidlig nedsanking av sau på grunn av tap av sau.

Vedtak

Statsforvalteren innvilger Vidar André Johansens søknad og gir tilsagn på inntil kr 170 458,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 10. august til og med 15. september 2022, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 13 240,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreduserende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreduserende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefellinger kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».*

Begrunnelse

Du har tidligere i år, den 11. juni, 28. juni og 27. juli, fått tilskudd til ekstraordinært tilsyn på grunn av gaupetap i din besetning. I telefonsamtale med deg den 1., 4. og 5 august opplyste du om funn av to kadaver, samt alvorlig skade på lam, og generelt stor uro i besetningen. Du har de siste par ukene opplevd at sauene har trukket ned mot innmark og du har gjentatte ganger forsøkt å gjete de opp på fjellet igjen, men sauene har igjen trukket ned mot innmark. Du har i tillegg opplyst om at du under tilsyn de siste ukene har observert at det mangler et stort antall lam i forhold til søyenes kodemerking.

I Rovbase er det på Håfjellhalvøya registrert 11 kadaver, hvorav fem er påvist tapt til gaupe og seks har usikker/ukjent dødsårsak. Av disse tilhører fire påvist tapt til gaupe og samtlige kadaver med ukjent/usikker dødsårsak din besetning. De to siste kadavrene ble funnet den 2. og 4. august. Ifølge rovviltkontakt er det på kadavrene funnet den 26. juli og den 4. august observert spor etter jerv ved kadavrene.

På grunn av svært urolige sauer, nylig kadaverfunn og observasjon av jervspor, samt en stor andel manglende lam ønsker du tilskudd til tidlig nedsanking av sau.

Tidlig sanking har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sanking er et tiltak med direkte tapsreducerende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «*Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sannes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom*».

Det er ikke påvist tap av sau til jerv på Håfjellhalvøya i år, og omfanget av påviste tap til fredet rovvilt har vært lav denne beitesesongen, også sammenlignet med tidligere år. Ifølge Rovbase er alle registrerte kadavre på Håfjellhalvøya, sett bort fra ett, knyttet til din besetning. Du har ved flere anledninger denne beitesesongen mottatt akuttmidler til ekstraordinært tilsyn på grunn av påvist

tap til gaupe. Per nå virker tapssituasjonen å være begrenset til nordøstlig side at Håfjellhalvøya ved Bø/Bøvann/Hekkelstrand. Under tvil vurderer vi med bakgrunn av situasjonen i din besetning, kunnskap om rovviltbestanden i ditt beiteområde, kadaverfunn og manglende lam i sommer, samt tapshistorikk tidligere år, at det er grunnlag for å gi tilsagn til akuttmidler for tidlig nedsanking av sau. Vi vurderer at tidlig nedsanking av sau vil være det sikreste tiltaket for å forebygge evt. ytterligere tap til fredet rovvilt den siste delen av beitesesongen.

Det finnes flere besetninger på Håfjellhalvøya, hvor majoriteten beiter noe lenger sørøst. Vi anbefaler at situasjonen i disse besetningen følges tett opp av beitebrukerne og at det tas kontakt med Statsforvalteren for å diskutere eventuell iverksettelse av akutt tidlig nedsanking dersom det oppstår tap til fredet rovvilt.

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

Dem standardiserte satsen for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter på Håfjellhalvøya i Ballangen, Narvik.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 10. august til og med 15. september: 37 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 672 sau og lam sluppet, minus 10 registrerte kadaver: 662 dyr.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(662 \text{ dyr} \times 37 \text{ dager}) = 24\,494 \text{ dyr-dag}$

$(24\,494 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 171\,458,-$

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september 2022.

Maksimalt $662 \text{ dyr} \times \text{kr } 20,- = 13\,240,-$

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Tilskuddsmottaker skal levere rapport i det [elektronisk søknadscenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
5. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
6. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
7. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Skjema tidlig sankning_Vidar André Johansen

Kopi per e-post:

Håfjell sankelag
Mattilsynet, region nord
Narvik kommune
Statens naturoppsyn, Nordland

FISKTJØNNLI GÅRD JOAKIM HOVD
Plurdalsveien 335
8611 MO I RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Joakim Hovd - Rana

Statsforvalteren viser til telefonsamtale med deg den 9. august 2022 om tap av sau til jerv i din besetning. Det ble i denne samtalen formidlet muntlig tilsagn om midler til kortvarig intensivt tilsyn. Dette brevet må anses som et formelt vedtaksbrev av gitt tilsagn.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn på inntil kr 10 000,- til Joakim Hovd i Rana kommune for perioden 9. august til og med 18. august 2022.

Bakgrunn

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- Det må være dokumenterte et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- Potensialet for fremtidige og vedvarende skade må være til stedet, og
- Skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalteren miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil blir vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking.
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer: «Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08:00 – 16.00).
- Standard satser:
 - Sauetall over 1500 dyr: inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.
 - Sauetall under 1500 dyr: inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.
- Kvittering på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Begrunnelse

Mellom 6. - 8. august ble det funnet til sammen fire sauer påvist tapt til jerv i din besetning. Tre kadaver ble funnet på et nokså begrenset området ved Harahaugen, mens det siste kadaveret ble funnet lenger sør ved Reinfjellet. På bakgrunn av tapene ønsker du å intensivere tilsynet for å få en bedre oversikt over besetningen.

Med bakgrunn i påvist jervetap i din besetning og rovviltforekomst i området vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn til akuttmidler for å intensivere tilsynet. Vi vurderer at økt tilstedeværelse, særlig på nattmorgen, kan være tapsreducerende, samt at tilsynet kan gi en bedre oversikt over besetningen og avdekke evt. ytterligere eller nye tap.

Vilkår

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det ordinære tilsynet som beitebruker selv skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg, samt leie av tilsynspersonell. Dersom tilskuddet skal dekke ekstraordinært tilsyn som utføres av beitebruker selv, må det sammen med rapporten sendes inn tilsynslistene som tydelig viser både ordinært og ekstraordinært tilsyn.
- Midlene skal brukes til tilsyn på kveld, natt eller morgen.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.

- Rapportering skal skje i [Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter](#) innen **1. oktober 2022**. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapport. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom det ikke etterregistreres søknad i søknadssenteret innen rapporteringsfristen eller rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr i samsvar med dyrevelferslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Saksopplysninger

Statsforvalteren og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i tråd med betingelsene for å få tilskudd og vilkårene knyttet til tilskuddet. Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i tråd med betingelsene i og vilkårene. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side og søker burde ha forstått dette. Du må oppbevare bilagene til regnskapet for tiltaket i tråd med bokføringslovens generelle regler om bilag.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig behandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må den sendes innen tre uker etter at dette vedtaket er kommet fram. I klagen må det angis hva det klages over, og hva du mener vedtaket burde vært. Klagen sendes til Statsforvalteren i Nordland, postboks 1405, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Mattilsynet, region nord
Rana kommune
Statens naturoppsyn, Nordland

STEIGEN KOMMUNE
Rådhuset
8283 LEINESFJORD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tillatelse til skadefelling av gaupe 2022 - Steigen kommune

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler med Arne Marhaug om tap av sau til gaupe den 15. august 2022. Vi viser også til innsending av skriftlig søknad og til telefonsamtale med Gunnar Svalbjørg v/Steigen kommune samme dag om engasjering av det kommunale skadefellingslaget.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9 tillatelse til skadefelling av én (1) gaupe i deler av Steigen kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder felling av én gaupe i tidsrommet fra og med 15. august til og med 21. august 2022.
2. Fellingsområdet er avgrenset til Steigen kommune slik: fastlandet i Steigen kommune slik det er vist i vedlagt kartutsnitt.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadegjørende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet der tapene sist har skjedd.
4. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulig for å unngå at dyr i familiegruppe felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annenhvert døgn på SMS til vakttelefon 47829091. Meldingen skal inneholde kort oppsummering av aktivitet fra fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av gaupe og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig med statusrapport før forsøk evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk rapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2022, sende inn krav om refusjon av utgifter til Statsforvalteren i Nordland. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av skjema [«Refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner»](#).
6. Steigen kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Kun personer som er oppnevnt til det kommunale skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Det forutsettes at dette brevet sendes til alle som deltar i skadefellingslaget, samt at alle medlemmene på skadefellingslaget kjenner til de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillende kravene til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Deltakere i skadefellingslaget skal ved bruk av rifle ha avlagt skyteprøve for storviltjakt, og være registrert som lisensjegere.
8. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
9. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefon 47829091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne fremvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
10. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, plikter skytter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes som skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og/eller avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskrifta § 17.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (www.rovdata.no) under instruks.

12. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid endre eller trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlag for avgjørelsen

Lovgrunnlaget og kvote for betingede fellingstillatelser

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

«...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Miljødirektoratet ga i vedtak den 31. mai 2022 Statsforvalterne i rovviltregion 4, 5, 7 og 8 myndighet til å iverksette betinget skadefelling på inntil 12 gauper i perioden 1. juni 2022 til og med 15. februar 2023. Region 7 (Nordland) fikk tildelt en kvote på fire gauper. Det er så langt ikke felt noen dyr på denne kvota. Direktoratets vedtak ble påklaget, hvor Klima- og miljødepartementet har opprettholdt vedtaket.

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Vi viser i den sammenheng til Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe 2022/2023 og Klima- og miljødepartementets klagebehandling i saken.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om gaupas bestandssituasjon og utvikling i Norge. Vinteren 2021/2022 ble det beregnet at det var seks familiegrupper i fylket, jf. NINA rapport 2155 *Antall familiegrupper, bestandsestimater og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2022*. De regionale prognosene for antall familiegrupper av gaupe før jakt i 2023 viser at det er stor sannsynlighet (65 %) for at Nordland vil ligge under bestandsmålet, jf. NINA rapport 2155. Det er ikke registrert familiegruppe av gaupe i Steigen kommune de siste 10 årene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det forekommer enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, samt at det er kjent at det skjer noe ulovlig jakt på store rovdyr i Norge, men hoveddelen av avgangen skjer gjennom kvotejakt, lisensfelling og skadefelling. Årlige bestandsregistreringer, samt at store deler av avgangen er regulert gjennom statlige myndigheters kvotefastsettelse for uttak, gjør at det foreligger god oversikt over den samlede belastningen. Det er ikke registrert avgang av gaupe i Steigen kommune de 10 siste årene.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA rapport 2155. Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravet til kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte vedtak i saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Vi anser kravet i naturmangfoldloven § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i § 5 fravikes. Vi anser at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttaket ikke truer bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er det ikke tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

I perioden 5. – 14. august er det funnet fire kadaver påvist tapt til gaupe i Steigen kommune tilhørende to forskjellige besetninger. De to påviste tapene som ble funnet den 5. august ble funnet på inngjerda utmark tilhørende en besetning ved Knedalen, mens de to siste påviste kadavrene ble funnet lenger øst ved Marahaugen, hvorav det ene tapet har skjedd på innmark.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht. prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan for region 7 avsatt som byrdefordelingsområdet for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Det betyr at beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe.

Områdets betydning som beitemark

Det er tre besetninger som beiter i områdene hvor tapene har oppstått og det er sluppet i overkant av 450 sau og lam på utmarksbeite. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd, bokstav a.

Skadenes omfang og utvikling

Det er i Rovbase registrert fem tap av sau i Steigen kommune, hvor fire er påvist tapt til gaupe i perioden 5. – 14. august og ett kadaver funnet tidlig i juli med ukjent/usikker dødsårsak. De påviste

skadene har oppstått i løpet av en periode på 10 dager og innenfor et relativt lite område. Vi vurderer omfanget av påviste skader forårsaket av gaupe i det aktuelle området i sommer som vesentlige. Kadaverfunn, antall manglende lam, viltkameraobservasjon av gaupe og beitedyras atferd tyder på en pågående og vedvarende skadesituasjon, jf. rovviltforskrifta § 9 b).

Potensialet for framtidige skader

De tre besetningene som har sau i området hvor tapene har funnet sted har startet å sanke ned dyrene til innmark da de første påviste tapene oppsto. Vi kjent med at deler av det oppståtte tapet har skjedd på innmark og nært innmark, på inngjerda utmark. Det er fortsatt en stund igjen av beitesesongen. Ut fra omfanget av påviste tap og at deler av tapet har skjedd på innmark og nokså nært innmark, antall beitedyr i området og kunnskap om gaupebestanden i området, vurderer vi at det er potensial for framtidige skader forårsaket av gaupe, jf. rovviltforskrifta § 9 bokstav c).

Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

De tre besetningene har alle startet å sanke ned sauene til innmark. Det opplyses også om at det har blitt gått regelmessig tilsyn i området grunnet gaupetapet. På bakgrunn av at flesteparten av dyra allerede er sanket ned fra utmarksbeite, og at økt tilstedeværelse gjennom utvida tilsyn ikke har forhindret ytterligere skade på innmark, vurderer vi det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d).

Oppsummering

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet i nær framtid, anser Statsforvalteren at det er grunnlag for å tillate skadefelling for å forhindre ytterligere skader.

Vi vurderer at uttaket ikke truer gaupebestandens overlevelse og at det ut fra hensynet til den todelte målsettingen i rovviltforvaltningen er riktig å iverksette forsøk på skadefelling.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på én gaupe innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Steigen kommune får ansvaret for å lede gjennomføring av fellingsforsøket.

Bruk av hund

For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Det er ikke tillatt å bruke løs, på drevet halsende hund ved felling av gaupe i ordinær båndtvangstid, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 22. Evt. søknad om dispensasjon for bruk av løs, på drevet halsende hunder under fellingsforsøk på gaupe må rettes til Miljødirektoratet, jf. forskriftens § 39.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjetttrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingsforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt

ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på **inntil kr 50 000,-**. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgnsetts/timesats, skal det beregnes feriepenger og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på [Jegerregisteret](#).

Videre fastsettes det en ramme på **inntil kr 30 000,-** til dekning av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringene som ønskes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
fylkesmiljøvernsjef

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Området for skadefelling i Steigen

Kopi per e-post:

Mattilsynet Region nord
Miljødirektoratet
Nordland politidistrikt
Roviltnemnda i region 7
Statens naturoppsyn Nordland

Rana kommune
Postboks 173
8601 MO i RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tillatelse til skadefelling av jerv - Rana kommune

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler med Joakim Hovd mellom den 9. – 14. august om tap av sau til jerv. Vi viser også til telefonsamtale med Thorild Jakobsen v/Rana kommune om situasjonen og engasjering av det kommunale skadefellingslaget i Rana.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. roviltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) jerv i deler av Rana kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder felling av én jerv i tidsrommet fra 15. til og med 21. august.
2. Fellingsområdet er avgrenset til Rana kommune slik:
 - a. øst for E6,
 - b. Sør for Lanfjellveien (FV 7372) mellom Skonseng og Lamoen og sør for Plurdalsveien (FV7364) mellom Lamoen og Kallvatnet,
 - c. Nord for E12
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøk skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 47829091. Melding skal inneholde kort oppsummering av aktivitet i fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av jerv og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstilles over flere dager, er det ikke nødvendig å sende SMS-rapport før forsøkt evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
 - c. Kommunen skal snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2022, sende inn krav om refusjon av utgifter til oss. Dette gjøres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter ved bruk av skjema for [«refusjon av skadefellingsutgifter for kommuner»](#).
5. Rana kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget i tillegg til en fellingsleder. Slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter. Kun personer som er oppnevnt til det kommunale skadefellingslaget an delta i skadefellingforsøket. Det forutsettes at dette brevet sendes til alle som deltar i skadefellingslaget, samt at alle medlemmene på skadefellingslaget kjenner til de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskriften om utøvelse av jakt, felling og fangst. Deltakerne på fellingsforsøket – jegere og hundeførere – skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.

Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillt kravene til jakt på jerv, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst. Deltakere i fellingslaget skal ved bruk av rifle ha avlagt skyteprøve for storviltjakt, og være registrert som lisensjeger.

Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.

7. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltloven § 35.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 47829091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
9. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsene i rovviltforskriftas § 17.

10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned fra Rovdatas nettside (www.rovdata.no) under instruks.

11. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lovgrunnlag, kvote for betingede fellingstillatelser og regional forvaltningsplan.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9.

I rovviltforskriften § 1 formål heter det: «*Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*»

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet: «*...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til*

- a) *Områdets betydning som beitemark,*
- b) *Skadenes omfang og utvikling,*
- c) *Potensialet for fremtidige skader,*
- d) *Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak»*

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland fastsatte i vedtak av 31. mai 2022 en kvote på seks betingede fellingstillatelser for jerv i Nordland. Det er så langt ikke felt noen dyr på denne kvota. Nemndas vedtak ble påklaget, men klagen er ikke ferdigbehandlet av Klima- og miljødepartementet.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av jerv:

- «2.3.5. *I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokken kalver skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt som mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensialet, 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd.*
- 2.3.6. *Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skadet».*

Kunnskapsgrunnlaget og hensynet til gaupebestanden

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1): «*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*»

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivare tatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige

samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Statsforvalteren legger til grunn at vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 – 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Region 7 (Nordland) skal ha 10 årlige ynglinger av jerv, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Statsforvalteren viser til tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i Norge. De siste opplysninger om bestandssituasjonen for jerv framgår i NINA rapport 2031 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2021*. De tre siste årene (2019 – 2021) er det registrert henholdsvis 11, 12 og 8 ynglinger de siste tre årene, det vil si et gjennomsnitt på 10,3 årlige ynglinger. Én av de åtte ynglingene i 2021 ble avlivet pga. dyrevernmessige årsaker. Foreløpig tall for 2022 viser 12 påviste ynglinger i Nordland, hvorav fire stykker befinner seg i nordvest, nord, og øst (2) i Rana kommune.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Det er høy dødelighet blant jerveunger det første leveåret, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Avgangen av voksen jerv skjer hovedsakelig gjennom lisens- og skadefelling, samt påkjørsler. Imidlertid avdekkes det også enkelte ulovlige fellinger og forsøk på ulovlige fellinger av jerv i Nordland og tilgrensende områder i Sverige. Dette resulterer i at det er en viss usikkerhet i den samlede belastningen på jervebestanden. Siste kjente avgang av jerv i Rana kommune var ett hiuttak våren 2020, samt én jerv felt på lisensjakt vinteren samme år.

På bakgrunn av kunnskap fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, NINA-rapport 2031, Rovbase og forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, anser vi at kravene til kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte vedtak i saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Vi anser også at kravet i naturmangfoldloven § 5 om at artene skal forekomme i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. Vi vurderer at en eventuell felling av dyr i medhold av denne tillatelsen ikke vil medføre at målet i § 5 fravikes. Videre anser vi at vilkårene i naturmangfoldloven § 18 andre ledd om at uttak ikke skal true bestandens overlevelse, er oppfylt.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalterens syn er dette ikke tilfelle i denne saken.

Skadesituasjonen

I perioden 6. - 14. august er det funnet seks kadaver av sau påvist tapt til jerv i Rana kommune. Tre kadaver er funnet nokså nært hverandre ved Harahaugen i Lalia, mens de tre siste kadavrene er funnet noe lenger sør, ved Reinfjellet.

Statsforvalterens vurdering

Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. Videre skal geografisk differensiering bidra til å ivareta hensynene i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv i Nordland er svært små sett i forhold til bestandsmålet, og sonene stemmer i liten grad overens med

historikk og utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebruker, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av jerv i Nordland svært utfordrende.

Områdets betydning som beitemark

Det finnes både sau og tamrein som beiter i området som denne tillatelsen gjelder for, og det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområdet for sau. Per i dag er det en besetning med om lag 400 sau og lam som beiter i det aktuelle området. Videre er det ytterligere en besetning som beiter i kort avstand til skadeområdet, sør for Raudfjellet. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav a).

Skadenes omfang og utvikling

Påviste skader har skjedd i løpet av forholdsvis få dager og innenfor et relativt begrenset område. Nylig funn av ferske tap tyder på at skadegjørende jerv oppholder seg i beiteområdet. Med bakgrunn i ferske påvist tap, antall beitedyr i området og kunnskap om jervebestanden i området vurderer vi situasjonen som en pågående og vedvarende skadesituasjon, jf. rovviltforskrifta § 9 bokstav b). Vi vurderer basert på tidligere erfaringer fra lignende tilfeller at det samtidig er potensialet for framtidige skader forårsaket av jerv.

Mulighet for å gjennomføre forebyggende tiltak

Beitebruker som har opplevd de påviste tapene har mottatt FKT-midler til ekstraordinært tilsyn. Erfaringer fra tidligere beitesesonger viser at det er få forebyggende tiltak som kan forventes å ha god effekt dersom det kommer jerv inn i beiteområdet som forårsaker tap. Tapene kan bli store selv om det prioriteres ressurser til utvida tilsyn for å forsøke å forebygge tap.

Tiltak som skiller beitedyr og rovdyr i tid og rom, som for eksempel tidlig nedsanking, er tiltak som kan være med på å hindre ytterligere skader. Når skadene oppstår tidlig i august, er det fortsatt en god del igjen av beitesesongen. Vi vurderer at tidlig nedsanking er et inngripende tiltak og krevende å gjennomføre både praktisk og økonomisk. Vi vurderer derfor at det per nå er lite hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak, enn utvida tilsyn, som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade på denne tiden av beitesesongen. Imidlertid vurderer vi ut fra erfaring at det er vanskelig å lykkes med skadefelling av jerv på barmark. Dersom skadesituasjonen utvikler seg og/eller eskalerer uten at det lykkes med felling, vil vi derfor anbefale at beitebrukeren planlegger tidlig nedsanking av dyrene. Fram til 15. september kan beitebrukere søke Statsforvalteren om FKT-midler til kompensasjon for tidlig nedsanking.

Oppsummering

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotensialet i nær framtid, anser Statsforvalteren at det er grunnlag for å tillate skadefelling for å forhindre ytterligere skader.

Vi vurderer at uttaket ikke truer jervebestandens overlevelse og at det ut fra hensynet til den todelte målsettingen i rovviltforvaltningen er riktig å iverksette forsøk på skadefelling.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader, finner Statsforvalteren at det er riktig å tillate skadefelling av én jerv innenfor nærmere avgrenset området og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Rana kommune får ansvaret for å lede gjennomføring av fellingsforsøket.

Gjennomføring

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling av jerv på barmark, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med tilsynet i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøket kan prioriteres til ferske kadaver eller ferske observasjoner av jerv i skadeområdet.

Ved gamle observasjoner, det vil si observasjoner som er eldre enn et døgn, så bør innsatsen reduseres betydelig for å spare personressurser og ressurser generelt. Hvis det går mer enn et døgn uten nye skader eller observasjoner bør det vurderes å gå inn i en beredskapsfase og avvente ytterligere fellingsforsøk inntil nye skader/observasjoner foreligger, gjerne med bruk av viltkamera på eldre kadaver og tråkk hvor man erfarer av rovdyr går. I en slik beredskapsfase vil dyreeiers/beitelagets tilsyn med dyrene være den kritiske suksessfaktoren for å tidlig oppdage nye skader eller tap.

Bruk av hund

For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9 bokstav e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Statsforvalteren viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i denne sammenheng til hundeloven § 3 og § 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hund ikke er ikke tillat, jf. viltloven § 23.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Budsjettrammen skal sikre at deltakerne kan få godtgjøring i den perioden det er sannsynlig at skadefellingforsøket kan føre til felling av riktig individ. Fellingsleder har fortsatt ansvaret for å avslutte fellingsforsøket når skadefellingsperioden er over eller det ikke lenger er sannsynlig at skadefellingforsøket kan lykkes.

Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på **inntil kr 60 000,-**. Maksimal døgn-sats per jeger er kr 1600,-. For personell som deltar få timer i løpet av et døgn, benyttes timesats 1600 / 7,5 timer = 213,-. I tillegg til døgn-sats/timesats, skal det beregnes feriepenge og arbeidsgiveravgift som også dekkes innenfor den fastsatte rammen.

Godtgjøring for eventuell beredskapsvakt eller beredskapsmidler faller utenfor godtgjøringsordningen. Likeledes faller godtgjøring for bruk av hund, innkjøp, forsikring og utgifter ved hundehold utenfor ordningen.

Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret.

Videre fastsettes det en ramme på **inntil kr 30 000,-** til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil, nødvendig overnatting etc.

De økonomiske rammene er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

Kommunen er regnskapsførende enhet og fører regnskap basert på rapporter/timelister fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter mottatt krav fra kommunen tilskudd til dekning av utbetalt godtgjøring og dekning av direkte utgifter innenfor fastsatte rammer.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringene som ønskes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Mattilsynet, region nord
Miljødirektoratet
Nordland politidistrikt
Roviltnemnda region 7
Statens naturoppsyn, Nordland

MARHAUG ARNE
Marhaugveien 95
8286 NORDFOLD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Arne Marhaug - Steigen kommune

Statsforvalteren viser til telefonsamtale med deg den 15. og 16. august om tap av sau til gaupe og muntlig søknad om akuttmidler til tidlig nedsanking. Tilsagn om midler ble gitt muntlig den 16. august, og dette må ses på som formelt vedtak på gitt tilsagn.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger Arne Marhaugs søknad om midler til akutte forebyggende tiltak og gir tilsagn på inntil kr 30 240,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 15. august til og med 15. september 2022, jf. beregninger i dette brevet.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreduserende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreduserende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,*
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,*
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»*

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefellinger kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».

Begrunnelse

Den 12. august ble det funnet ett kadaver i din besetning påvist tapt til gaupe. På bakgrunn av dette tapet og tap i nabobesetningen tidligere i august besluttet du å sanke ned sauene til innmarksbeite. Den 14. august ble det funnet ytterligere ett kadaver. Dette kadaver befant seg på innmark og ble ved obduksjon av lokal rovviltkontakt senere på dagen vurdert som påvist tapt til gaupe.

På bakgrunn av det påviste tapet i din besetning og nabobesetning, antall manglende lam og rovviltaktivitet observert på viltkamera så du ingen annen utvei enn å sanke ned dyrene tidligere enn du ellers ville gjort, og du søker derfor om midler til kompensasjon for den tidlige nedsankingen.

Tidlig sanking har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sanking er et tiltak med direkte tapsreduserende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom».

I Rovbase er det inneværende beitesesong i Steigen kommune registrert fem kadaver, hvorav fire påvist tapt til gaupe i perioden 5. – 14. august og ett kadaver med ukjent/usikker dødsårsak funnet tidligere i beitesesongen. To av de påviste gaupetapene tilhører din besetning. Den 15. august 2022 ga Statsforvalteren tillatelse til skadefelling av én gaupe i deler av Steigen kommune. Det er så langt ikke felt dyr på denne tillatelse. Med ferske kadaver påvist tapt av gaupe og observasjoner av gaupe på viltkamera i beiteområdet, vurderer vi at skadevoldende gaupe fortsatt befinner seg i området. Videre vurderer vi imidlertid ut fra erfaring at det er vanskelig å lykkes med skadefelling av gaupe på barmark og at tiltak som tidlig nedsanking kan være med på å hindre ytterligere skade dersom gaupa fortsatt oppholder seg i området. Med bakgrunn i påviste tap i din besetning denne sommeren, rovviltsituasjonen i beiteområdet og manglende lam finner vi det under tvil riktig å innvilge din søknad om midler til akutt tidlig nedsanking.

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

De standardiserte satsene for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter ved Marhaug, Steigen kommune.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 15. august til og med 15. september: 32 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 137 sau og lam sluppet, minus tre registrerte kadaver: 135 dyr.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(135 \text{ dyr} \times 32 \text{ dager}) = 4\,320$

$(4\,320 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 30\,240,-$

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Tilskuddsmottaker må etterregistrere søknad i det elektroniske søknadssenter **før** rapporteringsfrist.
5. Tilskuddsmottaker skal levere rapport i det [elektronisk søknadssenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
6. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
7. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
8. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
fylkesmiljøvernsljef

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Skjema for tidling nedsanking_Arne Marhaug

Kopi per e-post:

Mattilsynet, region nord
Statens naturoppsyn Nordland
Steigen kommune

OLE HELGE PUNSVIK
Pundsvik-FV819 100
8543 KJELDEBOTN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Ole Helge Punsvik - Narvik

Statsforvalteren viser til søknad av 10. august om tilskudd til akutt tidlig nedsanking av sau på grunn av rovviltaktivitet og tap i beiteområdet.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger Ole Helge Punsviks søknad og gir med oppgitte vilkår tilsagn på inntil kr 15 225,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 18. august til og med 15. september 2022, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 1 500,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefellinger kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».*

Begrunnelse

Du er med i Håfjell sankelag og besetningen din beiter i område rundt Punsvikmarka, nord på Håfjellhalvøya. I år er det blant annet gitt tilskudd til utvida tilsyn ved akutte tap og tilsyn med kadaverhund for å øke kunnskapsgrunnlaget til beitelaget, en beitebruker som ikke er medlem av beitelaget har fått midler til tilsyn på grunn av akutte tap opptil flere ganger inneværende beitesesongen, samt at en besetning på Håfjellhalvøya har mottatt tilskudd til akutt tidlig nedsanking av sau på grunn av tap til fredet rovvilt.

Du ønsker å sanke sauen ned fra utmarksbeite tidligere enn vanlig på grunn av at din besetning beiter i nærheten av det påviste rovvilttapet og du søker derfor om midler til akutt tidlig nedsanking.

Tidlig sanking har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sanking er et tiltak med direkte tapsreducerende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom».

I Rovbase er det per 17. august registrert 14 kadaver på Håfjellhalvøya, hvorav syv er påvist tapt til gaupe, ett er påvist tapt til «ikke rovvilt» og seks kadaver har ukjent/usikker dødsårsak. Tapene er i hovedsak begrenset til nordøst på Håfjellhalvøya. Ingen av de registrerte kadavrene tilhører din besetning. De to siste påviste tapene skjedde den 14. og 15. august. Med bakgrunn i ferske kadaver påvist tapt til gaupe i nærheten av din besetning, rovviltsituasjonene i beiteområdet og tidligere tapshistorikk på Håfjellhalvøya finner vi det under tvil riktig å innvilge din søknad om midler til akutt tidlig nedsanking for å forebygge evt. ytterligere tap siste del av beitesesongen.

Det beiter flere besetninger på Håfjellhalvøya. Vi anbefaler at situasjonen i disse besetningene følges tett opp av beitebrukerne og at det tas kontakt med Statsforvalteren for å diskutere eventuell iverksettelse av akutt tidlig nedsanking dersom det oppstår tap til fredet rovvilt.

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

Den standardiserte satsen for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter på Håfjellhalvøya i Ballangen, Narvik.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 18. august til og med 15. september: 29 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 75 sau og lam sluppet.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(75 \text{ dyr} \times 29 \text{ dager}) = 2\,175 \text{ dyr-dag}$

$(2\,175 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 15\,225,-$

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september 2022.

Maksimalt $75 \text{ dyr} \times \text{kr } 20,- = 1\,500,-$

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Tilskuddsmottaker skal levere rapport i det [elektronisk søknadssenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
5. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
6. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
7. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den

innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
fylkesmiljøvernsljef

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Skjema for tidling nedsanking_Ole Helge Punsvik

Kopi per e-post:

Håfjell sankelag
Mattilsynet, region nord
Narvik kommune
Statens naturoppsyn, Nordland

BAKKEHAUG BENGT

8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Bengt Bakkehaug - Narvik

Statsforvalteren viser til e-post korrespondanse med deg den 17. og 18. august og søknad innsendt til oss den 21. august om midler til akutt tidlig nedsanking på grunn av rovviltaktivitet i beiteområdet.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger delvis Bengt Bakkehaugs søknad om akuttmidler og gir med oppgitte vilkår tilsagn på inntil kr 17 010,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 17. august til og med 15. september 2022, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 1 620,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,*
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,*
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»*

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefellinger kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».

Begrunnelse

Du er med i Håfjell sankelag og besetningen din beiter nordvest på Håfjellhalvøya. I år er det blant annet gitt tilskudd til utvida tilsyn ved akutte tap og tilsyn med kadaverhund for å øke kunnskapsgrunnlaget til beitelaget. I tillegg har en beitebruker som ikke er medlem av beitelaget fått midler til tilsyn på grunn av akutte tap opptil flere ganger inneværende beitesesongen, samt at to besetninger som beiter nord på Håfjellhalvøya har mottatt tilskudd til akutt tidlig nedsanking av sau på grunn av tap til fredet rovvilt.

Du ønsker å sanke sauen ned fra utmarksbeite tidligere enn vanlig på grunn av at din besetning beiter i nærheten av det påviste rovvilttapet og du søker derfor om midler til akutt tidlig nedsanking.

Tidlig sanking har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sanking er et tiltak med direkte tapsreducerende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom».

I Rovbase er det per 22. august registrert 14 kadaver på Håfjellhalvøya, hvorav syv er påvist tapt til gaupe, ett er påvist tapt til «ikke rovvilt» og seks kadaver har ukjent/usikker dødsårsak. Tapene er i hovedsak begrenset til nordøst på Håfjellhalvøya. Ingen av de registrerte kadavrene tilhører din besetning. De to siste påviste tapene skjedde den 14. og 15. august. Med bakgrunn i kadaverfunn i sommer, rovviltsituasjonene i beiteområdet og tidligere tapshistorikk på Håfjellhalvøya finner vi det under tvil riktig å innvilge din søknad om midler til akutt tidlig nedsanking for å forebygge evt. ytterligere tap siste del av beitesesongen.

Du søker om tilskudd fra og med 11. august 2022. Vi vurderer imidlertid at det ikke er riktig å gi kompensasjon for dyr som evt. er sanket ned fra utmark før tilsagn om akuttmidler var avklart med Statsforvalteren den 17. august 2022.

Det beiter flere besetninger på Håfjellhalvøya. Vi anbefaler at situasjonen i disse besetningene følges tett opp av beitebrukerne og at det tas kontakt med Statsforvalteren for å diskutere eventuell iverksettelse av akutt tidlig nedsanking dersom det oppstår tap til fredet rovvilt.

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

Den standardiserte satsen for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter på Håfjellhalvøya i Ballangen, Narvik.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 17. august til og med 15. september: 30 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 81 sau og lam sluppet.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(81 \text{ dyr} \times 30 \text{ dager}) = 2\,430 \text{ dyr-dag}$

$(2\,430 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 17\,010,-$

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september 2022.

Maksimalt $81 \text{ dyr} \times \text{kr } 20,- = 1\,620,-$

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Tilskuddsmottaker skal levere rapport i det [elektronisk søknadssenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
5. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
6. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
7. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Skjema for tidlig nedsanking_Bengt Bakkehaug

Kopi per epost:

Håfjell sankelag
Mattilsynet, region nord
Narvik kommune
Statens naturoppsyn Nordland

FISKTJØNNLI GÅRD JOAKIM HOVD
Plurdalsveien 335
8611 MO I RANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Joakim Hovd - Rana

Statsforvalteren viser til telefonsamtale med deg den 25. august 2022 om rovviltsituasjonen i ditt beiteområde. Det ble i denne samtalen formidlet et muntlig tilsagn om midler til kortvarig intensivt tilsyn. Dette brevet må anses som et formelt vedtaksbrev av gitt tilsagn.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn på inntil kr 10 000,- til Joakim Hovd i Rana kommune for perioden 25. august til og med 4. september 2022.

Bakgrunn

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Rovviltneemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Fleire av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- Det må være dokumenterte et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- Potensialet for fremtidige og vedvarende skade må være til stedet, og
- Skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalteren

miljøvern avdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil blir vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking.*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.»*

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer: «Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- *Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08:00 – 16.00).*
- *Standard satser:*
 - o *Sauetall over 1500 dyr: inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.*
 - o *Sauetall under 1500 dyr: inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.*
- *Kvittering på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.*

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Begrunnelse

Tidligere i beitesesongen mottok du akuttmidler til ekstraordinært tilsyn på grunn av tap av sau til jerv. Den 15. august 2022 ga Statsforvalteren tillatelse til skadefelling av en jerv i ditt beiteområde. Det lyktes ikke med uttak på denne tillatelsen. Per 29. august 2022 er det påvist tap av 11 sauer til jerv i ditt beiteområde, hvor de to siste påviste tapene fant sted den 28. august. På grunn av det ferske påviste tapet, samt rovviltaktiviteten i beiteområdet, ønsker du å intensivere tilsynet for å få en bedre oversikt over besetningen.

Med bakgrunn i ferskt jervetap og rovviltaktivitet i området vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn til akuttmidler for å intensivere tilsynet. Vi vurderer at økt tilstedeværelse, særlig på nattmorgen, kan være tapsreducerende, samt at tilsynet kan gi en bedre oversikt over besetningen og avdekke evt. ytterligere eller nye tap.

Vilkår

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det ordinære tilsynet som beitebruker selv skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å dekke direkte utlegg, samt leie av tilsynspersonell. Dersom tilskuddet skal dekke ekstraordinært tilsyn som utføres av beitebruker selv, må det sammen med rapporten sendes inn tilsynslistene som tydelig viser både ordinært og ekstraordinært tilsyn.
- Midlene skal brukes til tilsyn på kveld, natt eller morgen.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapportering skal skje i [Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter](#) innen **1. oktober 2022**. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapport. Det skal legges ved

kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.

- Dersom det ikke etterregistreres søknad i søknadssenteret innen rapporteringsfristen eller rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr i samsvar med dyrevelferslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Saksopplysninger

Statsforvalteren og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i tråd med betingelsene for å få tilskudd og vilkårene knyttet til tilskuddet. Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom midlene ikke brukes i tråd med betingelsene i og vilkårene. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side og søker burde ha forstått dette. Du må oppbevare bilagene til regnskapet for tiltaket i tråd med bokføringslovens generelle regler om bilag.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig behandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må den sendes innen tre uker etter at dette vedtaket er kommet fram. I klagen må det angis hva det klages over, og hva du mener vedtaket burde vært. Klagen sendes til Statsforvalteren i Nordland, postboks 1405, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tilsynslogg sau 2022

Kopi per e-post:

Mattilsynet, region nord
Rana kommune
Statens naturoppsyn, Nordland

WILDSHEEPALLIANCE LIMITED
Arnes-E6 133
8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Marianne Solberg v/ Wildsheepalliance Limited - Narvik

Statsforvalteren viser til søknad av 26. august om midler til akutt tidlig nedsanking.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger Marianne Solbergs søknad om akuttmidler og gir med oppgitte vilkår tilsagn på inntil kr 21 560,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 25. august til og med 15. september 2022, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 2 800,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,*
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,*
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»*

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens

miljøvern avdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning*
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking*
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».*

Begrunnelse

Du er med i Håfjell sankelag og besetningen din beiter på Håfjellhalvøya. I år er det blant annet gitt tilskudd til utvida tilsyn ved akutte tap og tilsyn med kadaverhund for å øke kunnskapsgrunnlaget til beitelaget. Det er gitt midler til ekstraordinært tilsyn på bakgrunn av akutte tap hos en beitebruker som ikke er medlem av beitelaget. I tillegg har flere besetninger som beiter på Håfjell mottatt tilskudd til akutt tidlig nedsanking av sau på grunn av rovvilttap.

Du er bekymret for den skadeforskyvende effekten og ønsker å sanke sauene ned fra utmarksbeite tidligere enn vanlig og søker derfor om midler til akutt tidlig nedsanking.

Tidlig sanking har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sanking er et tiltak med direkte tapsreduserende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «*Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdes skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom*».

I Rovbase er det per 29. august registrert 14 kadaver på Håfjellhalvøya, hvorav syv er påvist tapte til gaupe, ett er påvist tapte til «ikke rovvilt» og seks kadaver har ukjent/usikker dødsårsak. De to siste påviste tapene skjedde den 14. og 15. august. Det er ikke registrert tap i din besetning i år. Med bakgrunn i kadaverfunn i sommer, rovviltsituasjonene i beiteområdet og tidligere tapshistorikk på Håfjellhalvøya finner vi det under tvil riktig å innvilge din søknad om midler til akutt tidlig nedsanking for å forebygge evt. ytterligere tap siste del av beitesesongen.

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

Den standardiserte satsen for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter på Håfjellhalvøya i Ballangen, Narvik.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 25. august til og med 15. september: 22 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 140 sau og lam sluppet.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(140 \text{ dyr} \times 22 \text{ dager}) = 3\,180 \text{ dyr-dag}$

$(3\,180 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 21\,560,-$

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september 2022.

Maksimalt 140 dyr x kr 20,- = 2 800,-

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Sluttrapport skal leveres i det [elektronisk søknadssenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
5. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
6. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
7. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Skjema tidlig nedsanking_Marianne Solberg

Kopi per epost:

Håfjell sankelag

Mattilsynet, region nord

Narvik kommune

Statens naturoppsyn Nordland

ARNTSEN FRANK

8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Frank og Grete Arntsen - Narvik

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler med Grete og Frank Arntsen den 17. og 25. august om rovviltaktiviteten i beiteområdet og søknad om midler til akutt tidlig nedsanking. Det ble i telefonsamtalen den 25. august 2022 formidlet et muntlig tilsagn om midler til akutt tidlig nedsanking. Dette brevet må anses som et formelt vedtaksbrev av gitt tilsagn.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger Grete og Frank Arntsens søknad om akuttmidler og gir med oppgitte vilkår tilsagn på inntil kr 128 436,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 25. august til og med 15. september 2022, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 16 680,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefellinger kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».

Begrunnelse

Dere er med i Håfjell sankelag og besetningen deres beiter på Håfjellhalvøya. I år er det blant annet gitt tilskudd til utvida tilsyn ved akutte tap og tilsyn med kadaverhund for å øke kunnskapsgrunnlaget til beitelaget. Det er gitt midler til ekstraordinært tilsyn på bakgrunn av akutte tap hos en beitebruker som ikke er medlem av beitelaget. I tillegg har flere besetninger som beiter på Håfjell mottatt tilskudd til akutt tidlig nedsanking av sau på grunn av rovvilttap.

Dere er bekymret for den skadeforskyvende effekten og ønsker å sanke sauene ned fra utmarksbeite tidligere enn vanlig og søker derfor om midler til akutt tidlig nedsanking.

Tidlig sanking har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sanking er et tiltak med direkte tapsreduserende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom».

I Rovbase er det per 29. august registrert 14 kadaver på Håfjellhalvøya, hvorav syv er påvist tapt til gaupe, ett er påvist tapt til «ikke rovvilt» og seks kadaver har ukjent/usikker dødsårsak. To påviste gaupetap tilhører deres besetning. De to siste påviste tapene skjedde den 14. og 15. august. Med bakgrunn i kadaverfunn i sommer, rovviltsituasjonene i beiteområdet og tidligere tapshistorikk på Håfjellhalvøya, finner vi det under tvil riktig å innvilge deres søknad om midler til akutt tidlig nedsanking for å forebygge evt. ytterligere tap siste del av beitesesongen.

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

Den standardiserte satsen for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter deres besetning som beiter på Håfjellhalvøya i Ballangen, Narvik.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 25. august til og med 15. september: 22 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 836 sau og lam sluppet, minus to registrerte kadaver: 834 dyr.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(834 \text{ dyr} \times 22 \text{ dager}) = 18\,348 \text{ dyr-dag}$

$(18\,348 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 128\,436,-$

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september 2022.

Maksimalt $834 \text{ dyr} \times \text{kr } 20,- = 16\,680,-$

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Sluttrapport skal leveres i det [elektronisk søknadssenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
5. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
6. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
7. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Skjema tidlig nedsanking_Frank og Grete Arntsen

Kopi per epost:

Håfjell sankelag
Mattilsynet, region nord
Narvik kommune
Statens naturoppsyn Nordland

HATTFJELLDAL SAU OG GEIT
v/Olav Elsvatn Elsvassveien 1099B
8695 HATTFJELLDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tillatelse til skadefelling på bjørn i deler av Hattfjelldal kommune

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler med Laila Hoff i Hattfjelldal Sau og Geit den 1. september kl. 21:55 hvor det ble fremmet muntlig fellingstillatelse på bjørn i Hattfjelldal kommune. Fellingstillatelse ble innvilget per e-post kl. 22:15 samme kveld og dette brevet må ansees som et formelt vedtaksbrev av gitt tillatelse.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9, tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i deler av Hattfjelldal kommune innenfor nærmere angitte vilkår.

Vilkår

- Fellingsområdet omfatter deler av Hattfjelldal kommune avgrenset slik:
 - Grense mot nord og nordvest er RV 73 mellom Hattfjelldal sentrum og riksgrensen ved Austerkrutvatnet.
 - Grense mot sør og sørvest er elva Susna.

Fellingsforsøket skal ta utgangspunkt i pågående skadesituasjon i Skardmodalen.
- Tillatelsen gjelder felling av én bjørn i tidsrommet fra og med 1. september til og med 8. september 2022.
- Binner med unger som opptre sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulig for å unngå at binner med unger feller, skal være iverksatt.
- Rapportering:
 - Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn på SMS til vakttelefon 478 29 091. Melding skal inneholde en kort oppsummering av aktivitet i fellingslaget, informasjon om evt. observasjoner av bjørn og evt. funn av nye kadaver. Dersom fellingsforsøket innstiller over flere dager, er det ikke nødvendig å sende SMS-rapporter før forsøk, evt. starter opp igjen.

- b. Elektronisk sluttrapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringsskjema sendes i separat e-post til fellingsleder. Fellingsleder kan delegere rapporteringsansvaret til en annen person på fellingslaget.
5. Hattfjelldal Sau og Geit er ansvarlig for å oppnevne deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Statsforvalteren før fellingsforsøket starter.

Statsforvalteren krever at deltakerne i fellingslaget – jegere og hundeførere – oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, §§ 13 og 14.

Alle kjente medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltloven § 19. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt, felling og fangst.
7. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på vakttelefonnummer 478 29 091. Den som feller dyr skal kunne fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materialet, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Statsforvalteren.
8. Dersom det løsnes skudd mot rovvilt og dyret forlater plassen, så plikter skytter å forvise seg om påskudd dyr er truffet eller ikke. Dersom dyret vurderes skadeskutt, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Ved skadeskyting av rovvilt skal skytter uten opphold underrette Statsforvalteren og nærmeste politimyndighet. Statsforvalteren avgjør videre gjennomføring av avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøk på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltloven § 35.
10. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på Rovdatas nettside (<https://rovdata.no>) under instruks.
11. Statsforvalteren i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. I brev av 31. mai 2022 fra Miljødirektoratet om *Kvote for betinget skadefelling av bjørn 2022-2023*, ble region 7 – Nordland tildelt en kvote på én (1) bjørn fra og med 01.06.2022 til og med 15.02.2023. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5, er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 skal fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldloven hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Region 7 – Nordland skal ha én årlig yngling av bjørn, jf. rovviltforskrifta § 4 første ledd bokstav g). Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det skrevet følgende om skadefelling av bjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innen svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

Naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) slår fast at uttak av vilt kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr. Statsforvalteren kan iverksette skadefellingsforsøk innenfor den rammen som er satt av i rovviltnemnda eller Miljødirektoratet, jf. rovviltforskrifta § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Rovviltforskriften § 9 andre ledd bokstav a) til d) slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- a) området betydning som beitemark,
- b) skadenes omfang og utvikling,
- c) potensialet for framtidige skader,
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Bestandsstatus for bjørn i Nordland

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Statsforvalteren viser til at vedtaket blant annet

baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelse av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for bjørn fremgår i rapporten «Populasjonsovervåking av bjørn - DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2021».

Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA materialet fra hunnbjørner. Det nasjonale fastsatte bestandsmålet for bjørn ligger på 13 årlige kull. I 2021 ble det nasjonalt estimert 8,1 ynglinger, som vil si at vi befinner oss under det nasjonale fastsatte bestandsmålet. For region 7 – Nordland er bestandsmålet satt til én årlig yngling hvert år og basert på innsamlet DNA fra bjørn estimerte Rovdata at det ikke var yngling i 2021. Dette vil si at regionen befinner seg under det fastsatte bestandsmålet.

I 2021 ble det registrert to hannbjørner i Nordland basert på DNA-analyser av hår og ekskrementer. Foreløpige tall fra 2022 viser fem ulike hannbjørner identifisert i Nordland i vår og sommer, hvorav en i Narvik og fire på Helgeland.

Det er satt av to forvaltningsområder for bjørn i Nordland; område 1: indre delen av Nordland mellom Rana og Saltdal (mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune) og området 2: indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnfjell i Narvik kommune. Den aktuelle situasjonen skjer utenfor avsatt forvaltningsområde for bjørn i Nordland.

Avgangen av voksen bjørn skjer i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Når det gjelder effekten av dette sammenholdt med andre påvirkninger, foreligger det en betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert noen sykdom på bjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos bjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Det forekommer også sporadiske påkjørsler. Det foreligger altså få andre store trusselfaktorer for arten. Sist det ble felt bjørn i Nordland var på skadefelling i 2019, i Evenes. Vi er også kjent med at det er felt flere bjørn på skadefelling og lisensfelling i fjellområdene i Sverige, forholdsvis nær grensa til Nordland i Salten og på Helgeland de siste tre årene.

«Føre-var-prinsippet» i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Statsforvalteren syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Skadesituasjonen

Den aktuelle situasjonen er knyttet til et avgrenset område i Skardmodalen i Hattfjelldal kommune. Tidligere i sommer, i perioden 7.-23. juli er det påvist 12 tap av sau til bjørn. Den 31. august og 1. september er det funnet fire nye påviste tap til bjørn i det samme området. Tre av disse på eller i umiddelbar nærhet til innmark og gårdstun til den ene beitebrukeren. Seint torsdag kveld ble det registrert bjørn på viltkamera i dette området.

Hensynet til bjørnebestanden

Etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtaket etter bestemmelsens første ledd bokstav b) bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vurderingen av dette beror på flere forhold, bl.a. ut fra hvilken grense (kvote) som er satt for uttaket og hvilke andre trusselfaktorer bestanden er utsatt for. Miljødirektoratet har gitt Statsforvalteren en kvote for betinget skadefelling av en bjørn. Vedtaket er stadfestet av Klima- og miljødepartementet som finner at kvoten ikke truer bestandens overlevelse og at kvoten ikke vil gi en negativ utvikling for muligheten til å nå det regionale bestandsmålene neste vår.

Statsforvalteren vil imidlertid bemerke at det er få tegn til at målene for Nordland vil kunne oppnås innen overskuelig framtid. Dette er absolutt utfordrende med tanke på bruk av skadefelling på generelt grunnlag siden vi er avhengig av at bjørnebestanden i fylket vokser betydelig dersom bestandsmålet for skal nås. Det er registrert få bjørner i Nordland de siste årene og uttak av bjørn er uheldig med tanke på framtidig oppnåelse av bestandsmålet for regionen. I tillegg til felling i Nordland, spiller økt avskyting på svensk side en avgjørende betydning for bestandsutviklingen.

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være lav terskel for å tillate skadefelling. Geografisk differensiering skal bidra til å ivareta hensynene til naturmangfoldloven § 12. De vedtatte bjørneområdene i Nordland er ikke forenelig med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. De prioriterte bjørneområdene har dermed ingen funksjonell betydning for å ivareta forvaltningsmålet for regionen, og de gir lite spillerom for en differensiert forvaltning av bjørn. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av bjørn i Nordland svært utfordrende.

I Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn 2022-2023 i rovviltregion 6, 7 og 8 er det spesifisert at man skal være restriktiv med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for bjørn, og at det må komme tydelig fram i et evt. fellingsvedtak hvilke forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 er det i tillegg spesifisert at dette gjelder generelt, som følge av at regionen ikke har egnet forvaltningsområde for bjørn, jf. brev av 2. juli 2018.

Klima- og miljødepartementet avgjorde i brev den 8. juli 2022 klage på direktoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn. Departementet opprettholdt direktoratets vedtak med enkelte justeringer. Departementet fastslår at det generelt er lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørneprioritert område. Men at det i en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere.

Bjørnen som forårsaker skadene, er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette er vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om én årlig yngling av bjørn i Nordland. Samtidig vil en praksis med lav terskel for felling av hannbjørner redusere muligheten for å oppnå bestandsmålet.

Beiteområdet og skadepotensiale

Det slippes årlig over 10 000 sau og lam på beite i Hattfjelldal. Tre besetninger er i sommer sluppet på beite i Skardmodalen, med til sammen i overkant av 700 dyr. Statsforvalteren legger til grunn at området har stor betydning som beitemark, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav a.

Også forrige beitesesong var det betydelige tap til bjørn i Skardmodalen. Det er fortsatt mye sau ute i utmark. Ut fra funn av ferske kadaver og observasjoner av bjørn i området vurderer vi at skadeomfanget er betydelig, jf. rovviltforskrifta § 9 annet ledd bokstav b og c.

Andre tapseforebyggende tiltak, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d

Hattfjelldal Sau og Geit har mottatt FKT-midler til utvida tilsyn med vokterhunder og kadaverhunder om brukes aktivt i akutte tapssituasjoner.

Mot slutten av beitesesongen blir sanking et mer aktuelt virkemiddel for å forhindre ytterligere skader. Vi viser til Miljødirektoratets brev med kvote for betinget skadefelling av bjørn, hvor de blant annet skriver at «Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning. Direktoratet vurderer det slik at potensialet for skade på sau er begrenset når vi kommer til september/oktober måned, da normal sankedato for sau er 10. september selv om det vil være regionale forskjeller. Skulle tap til rovdyr skje i denne perioden, vil det være andre tilfredsstillende løsninger for å hindre tap. For tap til tamrein må det gjøres andre vurderinger.»

Vi anbefaler at berørte beitebrukere nå prioriterer ressurser til nedsaking av sau og viser i den sammenheng til dialog med Laila Hoff i Hattfjelldal Sau og Geit om muligheten for bruk av FKT-midler for å legge til rette for en effektiv sanking. Samtidig ser vi at situasjonen er særlig krevende når flere tap har skjedd på innmark eller i umiddelbar nærhet til innmark og gårdstun, og bjørn er registrert på viltkamera like utenfor innmark og værgjerde seint torsdag kveld.

Konklusjon

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg i dette området, finner Statsforvalteren det riktig å kunne tillate skadefelling på én (1) bjørn innenfor deler av Hattfjelldal kommune. Hattfjelldal Sau og Geit får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Fellingsforsøket har en økonomisk ramme på inntil kr 30 000,- til dekking av direkte og dokumenterte kostnader utenom godtgjøring, jf. forskriften § 9. Dette gjelder for eksempel kjøreutgifter for bil og nødvendig overnatting. Det er ikke anledning å utbetale godtgjøring/lønn til deltakere på fellingslaget siden det ikke er et kommunalt fellingslag.

Hattfjelldal Sau og Geit er regnskapsførende enhet. Refusjonskrav leveres på [eget skjema i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter](#) innen 1. oktober 2022.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan i henhold til forvaltningsloven § 29 påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter underrettingen om vedtaket er kommet frem. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Klagens adressat, form og innhold følger av § 32 i forvaltningsloven.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Hattfjelldal kommune
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland politidistrikt
Roviltnemnda i region 7
Statens naturoppsyn Nordland

ARNHILD PEDERSEN
Melkedalsveien 685
8540 BALLANGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øyvind Skogstad, 75 53 15 68

Tilsagn om akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Arnhild Merete Pedersen- - Narvik

Statsforvalteren viser til telefonsamtaler den 29. og 31. august og til søknad innsendt den 4. september om midler til akutt tidlig nedsanking.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger Arnhild Pedersen søknad om akuttmidler og gir med oppgitte vilkår tilsagn på inntil kr 10 080,- til kompensasjon for tidlig nedsanking av sau fra og med 29. august til og med 15. september 2022, jf. beregningene i dette brevet.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskrifta § 5 Tiltak med direkte tapsreducerende effekt, står det blant annet: «*For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområde. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreducerende effekt.*

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,*
- potensialet for framtidige og vedvarende skade må være til stedet,*
- skadesituasjonen må være akutt og pågående.»*

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «*Få, om noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres derfor til å kontakte Statsforvalterens*

miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområde vil være av betydning*
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking*
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».*

Begrunnelse

Du er med i Håfjell sankelag, men beiter i et eget beiteområde i Melkedalen. Tidligere i år har vi gjennom ordinære FKT-midler, gitt tilsagn til forsinket slipp på utmarksbeite og ekstraordinært tilsyn i forbindelse med beiteslipp hos deg.

Det er ikke registrert noen kadaver av sau i dine beiteområder i år, og du opplyser at samtlige sauer er kommet ned fra utmarksbeite. Den 6. juni fant du en storfekalv som var druknet i en elv, hvor du mener at den ble jaget av jerv. SNO kunne ved kadaverundersøkelse ikke fastslå dødsårsak.

På grunn av at hele saueflokkene er kommet hjem og erfaringer med jerveaktivitet i området, søker du om tilskudd for å holde dyrene hjemme den siste delen av beitesesongen.

Tidlig sankning har vist seg å ha god forebyggende effekt ovenfor flere av de store rovviltartene dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. I gjeldende forvaltningsplan for Nordland er det uttalt at tiltaket primært er aktuelt ved tap til jerv eller bjørn. Tidlig sankning er et tiltak med direkte tapsreducerende effekt, jf. FKT-forskrifta § 5 andre ledd bokstav a).

Vi vurderer at det ikke foreligger noen akutt pågående tapssituasjon i ditt beiteområde, og at kriteriene for å bruke akuttmidler derfor ikke er til stede. Men etter en helhetlig vurdering av situasjonen med vekt på beliggenheten til dine beiteområder, tapshistorikk i din besetning og kunnskap om rovviltaktivitet i området, gir vi likevel under noe tvil tilskudd til tidlig nedsanking. Vi legger noe vekt på at det gitt tilsagn om akuttmidler til tidlig sankning av besetningene som beiter på Håfjellhalvøya i år. For framtidige år anbefaler vi at du søker om planlagt tidlig sankning gjennom ordinære søknadsrunde for FKT-midler (søknadsfrist årlig 15. januar årlig).

For tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standarden følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd, jf. FKT-forskrifta § 5 første ledd. NIBIO har utarbeidet en standard for tidlig nedsanking av sau, [siste versjon nr. 14.05.07](#). Der står det om akutt tidlig nedsanking: «*Innvilgelse av tilskudd til akutt tidlig nedsanking vurderes av vedtaksmyndighet i hvert enkelt tilfelle. Momenter som vil være vesentlig i en slik vurdering er bl.a. påvist skadeomfang i området, det aktuelle områdets skadehistorikk, skadevoldende art(er), andre tiltak aktuelle for iverksetting osv. Ved tidlig nedsanking som akutt tiltak må hele besetningen sankes ned fra utmarksbeite i løpet av kortest mulig tidsrom*».

Beregning av tilskudd ved akutt tidlig nedsanking

Den standardiserte satsen for tidlig nedsanking av sau er på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter i Melkedalen i Ballangen, Narvik.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 29. august til og med 15. september: 18 dager.

Antall dyr som maksimalt kan sankes er 80 sau og lam sluppet.

Beregning av maksimalt tilskudd blir da:

$(80 \text{ dyr} \times 18 \text{ dager}) = 1\,440 \text{ dyr-dag}$

$(1\,440 \text{ dyr-dag} \times \text{kr } 7,-) = 10\,080,-$

Vilkår

1. Samtlige dyr i besetningen skal sankes ned fra beiteområdet raskest mulig.
2. Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr som er sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før den 15. september 2022. Bruk gjerne vedlagt skjema.
3. Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningen for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
4. Sluttrapport skal leveres i det [elektronisk søknadssenteret](#) senest **innen 1. november 2022**. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringen med tiltaket, evt. andre kommentarer.
5. Dersom rapporteringsfristen ikke blir overholdt, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
6. Det er et krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
7. Tiltaket må være innenfor annet gjeldende regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet utbetales etter at sluttrapport og sankeliste er sendt inn. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet tilskuddet vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket de ulike datoene.

Saksopplysninger

Statsforvalteren kan kreve at tilskuddet blir helt eller delvis tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Klage

Dette vedtaket kan påklages. En eventuell klage sendes til Statsforvalteren, som forbereder saken for endelig klagebehandling i Miljødirektoratet. For at klagen skal bli behandlet må du sende den innen tre uker etter at dette vedtaket kom fram til deg. I klagen må du angi hva du mener vedtaket i saken burde være.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Skjema tidlig nedsanking_Arnhild Pedersen

Kopi per epost:

Håfjell sankelag

Mattilsynet, region nord

Narvik kommune

Statens naturoppsyn Nordland

STRAND DESIGN
Steigenveien 322
8288 BOGØY

Saksbehandler, innvalgstelefon
Charlotte Holmstad Arnesen, 75 54 78 20

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2022 - Ove Andre Strand - Steigen

Statsforvalteren viser til flere samtaler med deg mellom 8.- og 12. oktober om rovdysrsituasjonen i beiteområdet ditt.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn på inntil kr 33 650,- til akutte tapsforebyggende tiltak mot rovviltskader. Midlene skal gå til kompensasjon for å midlertidig ta inn besetningen av utegangersau fra innmark til fjøset, samt til ekstraordinært tilsyn på innmarksbeite og til dekking av andre direkte utgifter knyttet til å kunne gjennomføre tiltaket i perioden 12. oktober til og med 5. november 2022.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskrifta). Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan.

Rovviltnemnda i Nordland setter årlig av midler til tapsforebyggende tiltak i akutte situasjoner. I kommentarene til forskriften § 5 Tiltak med direkte tapsreduserende effekt, står det blant annet: «For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og forebyggende effekt. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir denne effekten kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilke rovviltarter som er til stedet i beiteområdet. Statsforvalteren må derfor ved vurdering av tiltaket ta hensyn til hva som i det enkelte området gir en direkte tapsreduserende effekt.

Flere av tiltakene nevnt under bokstav a og b kan ha karakter av å være akutte tiltak, i konkrete skadesituasjoner. Slike tiltak skal avklares direkte med Statsforvalteren, jf. kommentarene til § 4. For at en søknad om akutte tiltak skal innvilges bør følgende kriterier være til stedet:

- *Det må være dokumentert et visst skadeomfang fra fredet rovvilt,*
- *Potensialet for framtidig og vedvarende skade må være til stedet,*
- *Skadesituasjonen må være akutt og pågående.»*

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står det bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeier oppfordres til å kontakte Fylkesmannens miljøvernnavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelle tillatelser til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke, tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.
- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut fra søyenes kodemerking.
- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter».

Om ekstraordinært tilsyn av sau er det i forvaltningsplanen gitt følgende føringer:

«Standard vilkår knyttet til tilskudd til ekstraordinært tilsyn:

- Midlene skal brukes til tilsyn utenfor normal arbeidstid (08.00-16.00)
- Standard satser:
 - o Sauetall over 1500 dyr: Inntil kr 15 000,- for en 10 dagers periode.
 - o Sauetall under 1500 dyr: Inntil kr 10 000,- for en 10 dagers periode.
- Kvitteringer på direkte utlegg samt leie av tilsynspersonell kan dekkes.

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Begrunnelse

Du tok kontakt med Statsforvalteren den 8. oktober etter å ha funnet tre døde lam på innmark. To av disse har blitt dokumentert drept til gaupe av lokal rovviltkontakt. Du satte opp viltkamera samme dag, og det ble dagene etter gjort opptak av familiegruppe av gaupe som senere ble dokumentert av Statens naturoppsyn. Det ble funnet ytterligere ett kadaver som ble påvist drept til gaupe påfølgende dag.

Den 10. oktober ble det søkt om skadefelling av gaupe til Miljødirektoratet på bakgrunn av det påviste gaupetapet og at du har utegangersau som går ute hele året. Søknaden ble avslått den 11. oktober.

I telefonsamtale med deg den 12. oktober opplyste du om at du mangler ytterligere fire lam i besetningen. Flesteparten av lammene i din besetning ble sendt til tidlig slakt den 10. og 11. oktober på bakgrunn av rovviltsituasjonen. Du besluttet å midlertidig ta inn resterende dyr i besetningen din i fjøset for å unngå ytterligere tap etter flere syn- og viltkameraobservasjoner av gaupefamilien de siste dagene. Du ønsker tilskudd for å skille beitedyra fra fredet rovvilt i en begrenset periode, samt tilskudd til ekstraordinært tilsyn og direkte kostnader knyttet til merarbeid som dyreeier selv gjør når dyra igjen skal slippes ut på begrenset innmarksbeite.

Få, om ikke noen akutte skadesituasjoner er like. Vi anser at situasjonen er krevende når tap skjer på innmark, svært nærme gården, og det samtidig blir påvist familiegruppe av gaupe. Videre vurderer vi at det nødvendigvis ikke er kun ett spesifikt akutt tiltak som er passende i den pågående skadesituasjon, og at en kombinasjon av ulike tiltak vil være mer egnet for å gi en tapsreducerende effekt.

Med bakgrunn av påvist gaupetap i din besetning, roviltsituasjonen i ditt beiteområde og drift med utegangersau som skal være ute hele året, vurderer vi at midlertidig flytting av besetningen fra innmark og inn i fjøset vil ha en klar tapsreducerende effekt. Videre vurderer vi også at økt tilstedeværelse, særlig på nattmorgen i forbindelse med slipp på begrenset innmarksbeite, kan være tapsforebyggende, samt at tilsynet kan gi en bedre oversikt over besetningen og avdekke evt. ytterligere tap.

Det framgår i forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland og FKT-forskrifta § 5 at det for tiltak hvor nasjonale standarder er utarbeidet, skal standardene følges om ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd. Som kompensasjon for å midlertid flytte besetningen fra innmarksbeite til fjøset og deretter å flytte besetning til begrenset innmarksbeite nærmere gården, vurderer at det er riktig å benytte standardisert sats for tidlig nedsanking på kr 7,- per dyr per dag, jf. FKT-forskrifta § 10.

Tilsagnet omfatter din besetning som beiter på Mortenstrand, Steigen kommune.

Antall dager med tilskudd, perioden fra og med 12. oktober til og med 5. november 2022: 25 dager.

Maksimalt antall dyr som kan få kompensasjon: 78 dyr.

Beregning for maksimalt tilskudd blir da:

$(78 \text{ dyr} \times 25 \text{ dager}) = 1950 \text{ dyr-dag}$

$(1950 \text{ dyr-dag} \times 7,-) = 13\,650,-$

Videre gis det tilskudd til ekstraordinært tilsyn på inntil kr 20 000,- i forbindelse med utslipp på begrensa innmark innenfor samme tidsperiode.

Vilkår

- Det skal føres nøyaktig oversikt over antall dyr det skal gis kompensasjon for og dermed også for dyr som sendes til slakt før den 5. november 2022.
- Videre kan øvrige midler brukes til å dekke direkte utlegg i forbindelse med flytting av dyrene fram og tilbake mellom innmark og fjøs, samt leie av tilsynspersonell. Dersom tilskuddet skal dekke ekstraordinært tilsyn som utføres av beitebruker selv, må det sammen med rapporten sendes inn tilsynslistene som viser både ordinært og ekstraordinært tilsyn. Midlene skal brukes til tilsyn på kveld, natt og morgen.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Statsforvalteren dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Søknad skal etterregistreres i det [elektroniske søknadssenteret](#) innen rapporteringsfrist.
- Rapportering skal skje i elektronisk søknadssenter **innen 1. desember 2022**. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til utført tiltak, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes, kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdsloven bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetens side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Statsforvalteren understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Statsforvalteren eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningene.

Klage

Dette vedtaket på påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringene som ønskes. Klage skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, postboks 1405. 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Charlotte Holmstad Arnesen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi per e-post:

Mattilsynet, region nord
Steigen kommune
Statens naturoppsyn, Nordland